



รายงานการศึกษาดูงานต่างประเทศ

ณ สาธารณรัฐเกาหลี

27 – 30 สิงหาคม 2566

โดย

นักศึกษาหลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย โดย รุ่นที่ 11 (นธป.11)

รายงานการศึกษาดูงานต่างประเทศนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย (นธป.)

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ประจำปี 2566

สารบัญ

	หน้า	
บทที่ 1	ข้อมูลทั่วไป	1
	1.1 ที่ตั้ง	1
	1.2 พื้นที่	1
	1.3 ภูมิประเทศ	1
	1.4 ภูมิอากาศ	1
	1.5 ประชากร	2
	1.6 ศาสนา	2
บทที่ 2	ความสัมพันธ์ไทย – สาธารณรัฐเกาหลี	3
	2.1 ภาพรวมความสัมพันธ์ทั่วไป	3
	2.2 ความสัมพันธ์ด้านการเมือง	3
	2.3 ความสัมพันธ์ด้านความมั่นคง	3
	2.4 ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ	4
	2.5 ความสัมพันธ์ด้านอื่น ๆ	5
บทที่ 3	การเมืองการปกครอง	7
	3.1 การเมืองการปกครอง	7
	3.2 พัฒนาการของศาลรัฐธรรมนูญ	8
บทที่ 4	ศาลรัฐธรรมนูญกับการจัดโครงสร้างองค์กรตามรัฐธรรมนูญ	12
	4.1 สถานะของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี	12
	4.2 การเป็นองค์กรคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน	12
	4.3 การเป็นองค์กรควบคุมการใช้อำนาจรัฐ	12
	4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับองค์กรทางการเมือง	13
	4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับศาลยุติธรรม	16
	4.6 อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ	20
	4.7 การศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี	24
	4.8 การศึกษาดูงาน ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล	28
บทที่ 5	บทสรุปจากการศึกษาดูงาน	31
	เอกสารอ้างอิง	32

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาตุงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี โดย Mr. YOO Namseok ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี Ms. Lee Eunae ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี และคณะให้เกียรติต้อนรับ	25
ภาพที่ 2	คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาตุงาน และรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจ กระบวนการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี และระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ บรรยายโดย Mr. Kim Jung – Won รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี และ Ms. Cho Kyung Sun ตุลาการผู้แถลงคดีอาวุโส ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี	26
ภาพที่ 3	คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาตุงาน และรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจ กระบวนการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี และระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี	27
ภาพที่ 4	คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ร่วมถ่ายภาพกับ Mr. Kim Jung – Won รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี และ Ms. Cho Kyung Sun ตุลาการผู้แถลงคดีอาวุโส ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี	27
ภาพที่ 5	คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาตุงาน ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล โดย นายวิษุ เวชชาชีวะ เอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล ให้เกียรติต้อนรับ	28
ภาพที่ 6	คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาตุงาน ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล พร้อมฟังบรรยายสรุปหัวข้อ "ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี" ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล	29
ภาพที่ 7	นายวรวิทย์ กังศศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนายสุทธิรักษ์ ทรงศิริไล รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ร่วมถ่ายภาพกับนายวิษุ เวชชาชีวะ เอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล	30

รายชื่อผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานต่างประเทศ ครั้งที่ 1
ของหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นธป.) รุ่นที่ 11
ระหว่างวันที่ 20 – 27 พฤษภาคม 2566

ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ราชรัฐลักเซมเบิร์ก และราชอาณาจักรเบลเยียม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

- | | |
|-----------------------------|-----------------------------------|
| 1. นายวรวิทย์ กังคศิเทียม | ประธานศาลรัฐธรรมนูญ |
| 2. นายปัญญา อุดชาชน | ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ |
| 3. นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม | ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ |
| 4. นายสุทธิรักษ์ ทรงศิริไโล | รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ |

ผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นธป.) รุ่นที่ 11

1. นางสาวนกรัตน์ ขุนทอง
2. นางกรนันท อัครศิริโยธิน
3. พันตำรวจโทก๊ีรป กฤตธีรานนท์
4. พลอากาศโท จักร สุวรรณทัต
5. ดร.จิราภรณ์ วีระยะพงษากุล
6. นายชัยวัฒน์ กุมุทพงษ์พานิช
7. นายชาติรี เรืองพัฒนา
8. รองศาสตราจารย์ ดร.ณภัทร สรอำพน
9. พล.ต.อ.ต่อศักดิ์ สุขวิมล
10. นายธัชชฎานพ อภิมนต์เตชบุตร
11. นางธีรลักษณ์ รมยานนท์
12. ดร.นฐิพันธ์ ศรีลาศักดิ์
13. นางสาวนันทศรี เตพดลไชย
14. นางสาวนาตยา เชษฐโชติรส
15. ศาสตราจารย์แพทย์บุรณี กาญจนถวัลย์
16. นางสาวบุษฎี สันติพิทักษ์
17. นายประนัย วณิชชานนท์
18. ดร.ประเสริฐ สิ้นสุขประเสริฐ
19. ร้อยตำรวจเอกปิยะ รักสกุล
20. นายพรพจน์ เพ็ญพาส
21. ดร.นายแพทย์พิทักษ์พล บุญยะมาลิก
22. นายเพียรศักดิ์ สมบัติทอง
23. นายไพรัช พรสมบุญศิริ

24. นายภูมิพันธ์ บุญญาปะมัย
25. นางรดาวรรณ วานิช
26. นายระพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์
27. ดร.มงคล รัตน์พันธ์
28. นายฤทธิรงค์ บุญมีโชติ
29. นายวรุณเทพ วัชรภรณ์
30. นายวิทยา ทองกุ่ม
31. ดร.วิภารัตน์ ตีอ่อง
32. นายสมชัย วัฒนการุณ
33. พลตำรวจโทสรายุทธ สงวนโภคัย
34. พลตำรวจโทสำราญ นวลมา
35. นายสุวรรณ เลิศปัญญาโรจน์
36. พลเอก สุวิทย์ เกตุศรี
37. นายสุวิทย์ พรพานิช
38. ผศ.ดร.โสภณ เจริญ
39. นายอธิโชค วิทนกร
40. นางสาวอัญชลี บุญทรงษีกุล
41. พลอากาศโท นายแพทย์อิทธิพร คณะเจริญ

บทที่ 1

ข้อมูลทั่วไป

1.1 ที่ตั้ง

สาธารณรัฐเกาหลี ตั้งอยู่ทางใต้ของคาบสมุทรเกาหลี ทิศเหนือติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) ทิศตะวันออกติดกับทะเลตะวันออก (ทะเลญี่ปุ่น) ทิศตะวันตกติดกับทะเลเหลือง และทิศใต้ติดกับช่องแคบเกาหลี (Korea Strait)

1.2 พื้นที่

สาธารณรัฐเกาหลีมีพื้นที่ 100,210 ตารางกิโลเมตร (ประมาณ 1 ใน 5 ของประเทศไทย) มีพื้นที่ประมาณร้อยละ 45 ของพื้นที่คาบสมุทรเกาหลี โดยพื้นที่ร้อยละ 70 เป็นภูเขา เมืองหลวง กรุงโซล และมีเมืองสำคัญ ได้แก่ ปูซาน แทจอน แทกู อินชอน และกวางจู อาณาเขต ติดกับจีนทางตะวันตก และติดกับญี่ปุ่นทางตะวันออก ด้านอื่นๆ ล้อมรอบไปด้วยทะเล ทิศตะวันตกคือทะเลเหลือง และทิศตะวันออกเป็นทะเลจีนใต้

1.3 ภูมิประเทศ

มีลักษณะเป็นภูเขาหินแกรนิตและหินปูนถึงร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยเทือกเขาฝั่งตะวันออกจะสูงชันกว่าทางฝั่งตะวันตก แม่น้ำทั้งสายเล็กและใหญ่มีต้นน้ำมาจากพื้นที่ภูเขาสูงทางทิศตะวันออก และไหลมาบรรจบลงทะเลตะวันตกและทะเลใต้ ก่อให้เกิดเป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกธัญพืช

1.4 ภูมิอากาศ

เกาหลีใต้มีสภาพอากาศอยู่ในเขตอบอุ่น และมีฤดูกาลทั้งหมด 4 ฤดู ได้แก่ ฤดูหนาว, ฤดูใบไม้ผลิ, ฤดูร้อน และฤดูใบไม้ร่วง ฤดูหนาว (ธันวาคม - กุมภาพันธ์) อุณหภูมิเฉลี่ย - 5 องศาเซลเซียส และอาจต่ำสุดถึง - 20 องศาเซลเซียส ในช่วงที่หนาวจัดสภาพอากาศจะหนาวเย็นและแห้ง บางครั้งอาจมีฝนหรือหิมะตก ฤดูใบไม้ผลิ (มีนาคม - พฤษภาคม) อุณหภูมิเฉลี่ย 6 - 16 องศาเซลเซียส สภาพอากาศ ในช่วงปลายเดือนมีนาคมหรือต้นเดือนเมษายน ต้นไม้จะผลิใบสะพรั่งเต็มต้น และในช่วงกลางเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม แสงแดดสดใสตลอดทั้งวัน ฤดูร้อน (มิถุนายน - สิงหาคม) อุณหภูมิเฉลี่ย 25 องศาเซลเซียส โดยฤดูมรสุมจะเริ่มขึ้นในปลายเดือนมิถุนายนจนถึงช่วงกลางหรือปลายเดือนกรกฎาคม เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดของปีคือ เดือนสิงหาคม โดยมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยเท่ากับ 29 องศาเซลเซียส และต่ำสุดเฉลี่ยเท่ากับ 23 องศาเซลเซียส ฤดูใบไม้ร่วง (กันยายน - พฤศจิกายน) อุณหภูมิเฉลี่ย 5 - 25 องศาเซลเซียส สภาพอากาศสดใส ท้องฟ้าโปร่ง ในเดือนตุลาคมใบไม้จะเปลี่ยนสี ถือเป็นช่วงที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวมากที่สุด

1.5 ประชากร 54.26 ล้านคน (ข้อมูล ปี พ.ศ. 2565)

1.6 ศาสนา

ชาวเกาหลีใต้มีอิสระในการนับถือศาสนา โดยมีประชากรที่นับถือศาสนาคิดเป็นร้อยละ 54 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งในจำนวนประชากรที่นับถือศาสนาแบ่งเป็น ศาสนาคริสต์ ร้อยละ 52 แบ่งเป็นนิกาย โปรเตสแตนต์ ร้อยละ 46 นิกายโรมันคาทอลิก ร้อยละ 39 ศาสนาพุทธ ร้อยละ 46 ขงจื้อ ร้อยละ 1 และอื่น ๆ ร้อยละ 1

1.7 การปกครอง

สาธารณรัฐเกาหลีมีระบอบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขของประเทศ มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ซึ่งได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนให้เข้ามาเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร และเป็นผู้แต่งตั้งนายกรัฐมนตรี โดยผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา รัฐบาลเกาหลีแบ่งแยกอำนาจออกเป็น 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติที่ประกอบด้วยสมาชิกรัฐสภา 300 คน มีวาระการทำงาน 4 ปี และฝ่ายตุลาการ

บทที่ 2

ความสัมพันธ์ไทย – สาธารณรัฐเกาหลี

2.1 ภาพรวมความสัมพันธ์ทั่วไป

ไทยและเกาหลีใต้ได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระดับอัครราชทูตเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2501 และยกระดับขึ้นเป็นระดับเอกอัครราชทูตเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2503 และเมื่อปี พ.ศ. 2561 ไทยและเกาหลีใต้ได้ฉลองครบรอบ 60 ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน โดยปีนี้ พ.ศ. 2566 ไทย-เกาหลีใต้ฉลองความสัมพันธ์ครบรอบ 65 ปี ไทยและเกาหลีใต้ มีการจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมทุกมิติของความสัมพันธ์สองฝ่าย

2.2 ความสัมพันธ์ด้านการเมือง

เกาหลีใต้มีกลไกความร่วมมือกับไทยทั้งในระดับทวิภาคีและระดับภูมิภาค ที่สำคัญ ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการร่วม (Joint Commission - JC) ระดับรัฐมนตรี ซึ่งเป็นกลไกหารือภาพรวมความร่วมมือ และการประชุม Policy Consultation (PC) เป็นกลไกหารือในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส เพื่อสนับสนุนและเสริมการหารือในกรอบ JC และความร่วมมือในระดับภูมิภาค เช่น ASEAN+1 กับเกาหลีใต้ และ ASEAN + 3 (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) การประชุม East Asia Summit (EAS) ASEAN Regional Forum (ARF) ความร่วมมือ Mekong – Rok Cooperation มีการเสด็จ ฯ เยือนเกาหลีใต้ของพระบรมวงศานุวงศ์ของไทย และการแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับผู้นำรัฐบาลและรัฐมนตรีระหว่างไทยและเกาหลีใต้อย่างต่อเนื่อง และมีการลงนามสนธิสัญญาและความตกลงความร่วมมือในหลายสาขา เช่น ด้านวิทยาศาสตร์ แรงงาน วัฒนธรรม การลงทุน ฯลฯ

2.3 ความสัมพันธ์ด้านความมั่นคง

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเกาหลีใต้เริ่มขึ้นจากความร่วมมือด้านการทหารและความมั่นคง โดยในช่วงสงครามเกาหลีระหว่างปี พ.ศ. 2493 - 2496 ไทยได้ส่งทหารเข้าร่วมกองกำลังสหประชาชาติ (ประกอบด้วยทหารจาก 16 ประเทศ) เพื่อป้องกันเกาหลีใต้จากการรุกรานของเกาหลีเหนือ เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ประชาชนของสองประเทศรู้สึกผูกพันใกล้ชิด โดยเฉพาะคนเกาหลีใต้ที่ยังคงระลึกถึงบุญคุณของกองกำลังทหารไทยที่รู้จักกันในนาม พยัคฆ์น้อย อยู่เสมอปัจจุบันไทยยังคงส่งนายทหารติดต่อบริการกองบัญชาการสหประชาชาติ (United Nations Command - UNC) และเจ้าหน้าที่หน่วยแยกกองทัพไทยประจำกองร้อยทหารเกียรติยศ (Honors Guard Company) จำนวน 6 นายเพื่อปฏิบัติหน้าที่เชิญธงไทยและปฏิบัติหน้าที่ด้านพิธีการเกี่ยวกับสงครามเกาหลีใน UNC เพื่อเป็นสัญลักษณ์ว่าไทยยังคงยึดมั่นในพันธกรณีในการรักษาสันติภาพบนคาบสมุทรเกาหลี ทั้งนี้ นอกจากด้านการทหารแล้วไทยและเกาหลีใต้ยังมีความร่วมมือด้านความมั่นคงในด้านอื่น ๆ ได้แก่ การต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด และอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอย่างต่อเนื่อง แต่เป็นความร่วมมือภายใต้กรอบพหุภาคี เช่น สหประชาชาติ อาเซียน และการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum ARF)

2.4 ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ

ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจระหว่างไทยกับเกาหลีใต้ดำเนินไปอย่างราบรื่น โดยมีการจัดทำความตกลงด้านเศรษฐกิจด้วยกันหลายฉบับ ได้แก่ ความตกลงทางการค้าซึ่งลงนามเมื่อปี พ.ศ. 2504 และความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อน ลงนามเมื่อปี พ.ศ. 2532 นอกจากนี้ยังมีกลไกความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ คณะกรรมาธิการร่วมทางการค้า (Joint Trade Commission หรือ JTC) เพื่อเป็นกลไกทางการค้าที่เปิดโอกาสให้ทั้งสองฝ่ายร่วมมือกันในการแสวงหาช่องทางขยายการค้า รวมทั้งแก้ไขปัญหาและอุปสรรคทางการค้าที่มีอยู่ระหว่างกัน และในส่วนของภาคเอกชน ทั้งสองประเทศได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมมือทางเศรษฐกิจไทย - เกาหลี (Korea - Thai Economic Cooperation Committee) ระหว่างสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยกับสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมเกาหลีใต้

1. การค้า

ก่อนปี พ.ศ. 2532 การค้าระหว่างไทยและเกาหลีใต้มีมูลค่าไม่มากนัก แต่ได้ขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องอย่างไรก็ดี ไทยเป็นฝ่ายเสียเปรียบดุลการค้ามาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา ในปี พ.ศ. 2565 เกาหลีใต้เป็นประเทศคู่ค้าสำคัญอันดับ 12 ของไทย มีมูลค่าการค้ารวม 15.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ไทยส่งออกไปเกาหลีใต้ 5.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และนำเข้าจากเกาหลีใต้ 9.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ไทยเสียดุลการค้าเกาหลีใต้ 4,200.83 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา แผงวงจรไฟฟ้า น้ำตาลทราย เคมีภัณฑ์ น้ำมันปิโตรเลียม สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ แผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์

2. การลงทุน

ในปี พ.ศ. 2565 เกาหลีใต้ขอรับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI มีมูลค่า 5,082 ล้านบาท นับเป็นอันดับที่ 7 ของการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในประเทศไทย โดยสาขาที่มีการลงทุนมากที่สุด ได้แก่ สาขาโลหะและเครื่องจักร อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า เคมีภัณฑ์และกระดาษ

3. แรงงานไทย

แรงงานไทยเริ่มเดินทางเข้าไปทำงานในเกาหลีใต้มากขึ้นนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 มีการประมาณการว่าปัจจุบันมีแรงงานไทยในเกาหลีใต้ประมาณ 200,000 คน โดยในจำนวนนี้เป็นแรงงานที่เข้าไปทำงานอย่างผิดกฎหมาย 147,346 คน และตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2546 รัฐบาลเกาหลีใต้ได้ปรับเปลี่ยนนโยบายการนำเข้าแรงงานต่างชาติจากที่ใช้ระบบผู้ฝึกงานอย่างเดียวเป็นการใช้ควบคู่กับระบบใบอนุญาตทำงานด้วย (ระบบ Employment Permit System: EPS) ซึ่งระบบใบอนุญาตทำงานนั้นได้ผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาเกาหลีใต้เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2547 โดยกระทรวงแรงงานเกาหลีใต้ได้คัดเลือกประเทศที่จะสามารถส่งคนงานไปทำงานในเกาหลีใต้ภายใต้ระบบใหม่นี้จำนวน 8 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย เวียดนาม จีน ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา คาซัคสถาน และมองโกเลีย โดยไทยและเกาหลีใต้ได้จัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดส่งแรงงานไปเกาหลีใต้ ภายใต้ระบบ EPS ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2547 และต่ออายุบันทึกความเข้าใจดังกล่าวอีก 2 ครั้งคือเมื่อปี พ.ศ. 2549 และปี พ.ศ. 2552 การจัดทำบันทึกความเข้าใจดังกล่าวทำให้แรงงานไทยได้รับโควตาให้ทำงานในภาคอุตสาหกรรม ก่อสร้าง และภาคเกษตร และทำให้แรงงานไทยมีโอกาสไปทำงานในเกาหลีใต้มากขึ้นและเสียค่าใช้จ่ายน้อยลง

นอกจากนี้ ค่าจ้างแรงงานในเกาหลีใต้ที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นอีกสาเหตุสำคัญที่จูงใจให้แรงงานต่างชาติ หลังไหลเข้าไปทำงานในเกาหลีใต้มากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งที่ตามกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมการเข้าออกของประเทศ เกาหลีใต้ปี พ.ศ. 2520 (Exit and Entry Control Act 1977) ไม่อนุญาตให้คนงานต่างชาติทำงานในเกาหลีใต้ ยกเว้น งานพิเศษบางประเภท และการเข้าไปฝึกอบรมการทำงานหรือเข้าไปทำงานผ่านบริษัทร่วมทุนของเกาหลีใต้

สำหรับปัญหาแรงงานไทยในเกาหลีใต้ที่สำคัญคือการสื่อสาร เนื่องจากแรงงานไทยส่วนใหญ่ ไม่สามารถสื่อสารภาษาเกาหลีใต้ได้พอ จึงมีโอกาสถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างได้ง่าย รวมถึงปัญหาเรื่องการปรับตัวเข้ากับการทำงาน ภูมิอากาศ และวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันปัจจัยที่สำคัญที่สุด ซึ่งทำให้แรงงาน EPS (Employment Permit System) ซึ่งเป็นระบบการจ้างแรงงานต่างชาติไร้ฝีมือของสาธารณรัฐเกาหลี หลบหนีนายจ้าง เพราะไม่สามารถทนทำงานประเภท 3D ได้ และไม่สามารถย้ายงานได้ เนื่องจากการอนุญาตให้ย้ายงานแก่แรงงานไร้ ฝีมือภายใต้ระบบ EPS เป็นสิทธิของนายจ้างฝ่ายเดียว (หากนายจ้างไม่ได้กระทำผิดกฎหมายแรงงาน) แรงงานส่วนใหญ่จึงหาทางออกด้วยการหลบหนีนายจ้างไปเป็นแรงงานผิดกฎหมาย

นอกจากนี้ กระแสของคนไทยบางกลุ่มที่นิยมไปเป็น “ผีน้อย” ในเกาหลีใต้สืบเนื่องจากกลุ่มแรงงานก่อนหน้า สามารถไปทำงานจนตั้งตัวได้ จึงเกิดเป็นการรวมกลุ่มของคนไทยในเกาหลีใต้ ซึ่งเป็นช่องทางในการชักชวนคนรู้จักเข้าไปทำงานด้วยกัน และให้ความช่วยเหลือกัน จนเพิ่มจำนวนขึ้น ยังมีเหตุผลเรื่องเศรษฐกิจในประเทศไทยที่ทำให้คนชนชั้นแรงงานไม่สามารถลืมตาอ้าปากได้ จึงเลือกหนทางสู่การเสี่ยงออกไปทำงานทำนอกประเทศโดยผิดกฎหมาย ที่พบว่าแรงงานไทยที่ลักลอบไปทำงานผิดกฎหมายที่เกาหลีใต้ ส่วนใหญ่จะมองในเรื่องค่าตอบแทนเป็นหลัก

ขณะที่ในแง่หนึ่ง เกาหลีใต้เองก็มีความต้องการแรงงานที่มีค่าจ้างถูกค่อนข้างมาก เนื่องจากแรงงานที่มีการศึกษาสูงปฏิเสธที่จะทำงานที่ต้องใช้แรงงานหนัก เช่น งานโรงงาน หรืองานภาคเกษตรกรรม ซึ่งก็เป็นช่องทางที่ทำให้แรงงานไทยจำนวนไม่น้อยอาศัยโอกาสนี้ในการเข้าสู่ระบบการทำงานโดยผิดกฎหมาย

4. การท่องเที่ยว

ไทยเป็นอันดับที่ 3 ของประเทศที่ชาวเกาหลีใต้นิยมเดินทางไปท่องเที่ยว รองจากจีนและญี่ปุ่น นักท่องเที่ยวเกาหลีใต้เดินทางมาไทยในอัตราเพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ โดยในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2544 - 2547 เฉลี่ยประมาณปีละ 7 แสนคน และเพิ่มเป็นประมาณ 1.1 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2550 โดยในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวน 538,766 คน กลุ่มสำคัญได้แก่ คู่สมรสใหม่ และนักกอล์ฟ แหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นที่นิยม ได้แก่ กรุงเทพฯ พัทยา และภูเก็ต ทั้งนี้ ภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่คู่แข่งงานชาวเกาหลีใต้นิยมเดินทางมาตีมน้ำผึ้งพระจันทร์เป็นลำดับที่ 1 ในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวนนักท่องเที่ยวไทยเดินทางไปเกาหลีใต้ จำนวน 179,259 คน

2.5 ความสัมพันธ์ด้านอื่น ๆ

ความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไทยและเกาหลีใต้ได้จัดทำ MOU ว่าด้วยความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประเทศไทยกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เกาหลีใต้ (ลงนามเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2549) โดย MOU ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือในด้าน Solar Cells, Advanced Materials, Biotechnology, Nanotechnology, Electronic Computer, Nuclear Energy, Space Technology และ Meteorology สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ได้มีการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับ KIST โดย ศ.ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ฯ ได้ทรงลงพระนามข้อตกลงความร่วมมือดังกล่าวเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2548 ณ กรุงโซล กรอบข้อตกลงครอบคลุมการแลกเปลี่ยนบุคลากร

การสนับสนุนการทำวิจัยร่วมกัน และการร่วมมือทางด้านวิชาการซึ่งรวมถึงการให้ปริญญาร่วมกัน นอกจากนี้สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ยังมีการจัดทำความตกลงความร่วมมือกับศูนย์วิจัยสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ (IERC) สถาบัน Gwangju Institute of Science and Technology (GIST) ซึ่ง ศ.ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ ได้ทรงลงพระนามข้อตกลงความร่วมมือดังกล่าวเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ.2550 สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติแห่งราชอาณาจักรไทยและสำนักงานพลังงานปรมาณู กระทรวงวิทยาศาสตร์ ฯ เกาหลีใต้ ได้จัดทำ MOU เพื่อความร่วมมือด้านพลังงานปรมาณู เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2547 ณ กรุงเทพฯ ฯ

การประชุมคณะกรรมการร่วม (Joint Commission - JC) ไทยและเกาหลีใต้ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วม (Joint Commission - JC) เพื่อเป็นกลไกและติดตามการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกันเมื่อกรกฎาคม พ.ศ. 2541 และได้มีการประชุมคณะกรรมการร่วมครั้งที่ 1 ระหว่าง 20 - 21 มิถุนายน พ.ศ. 2546 ที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยทั้งสองได้หารือกันเกี่ยวกับความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการค้า โดยทั้งสองฝ่ายได้หารือเกี่ยวกับการลดอุปสรรคการเข้าสู่ตลาดของกันและกัน ด้านความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวด้านแรงงานไทย ความร่วมมือด้านวัฒนธรรม ความร่วมมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการหารือในประเด็นปัญหาภูมิภาคต่าง ๆ เช่น สถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี การบูรณะฟื้นฟูอิริภายหลังสงคราม และการต่อต้านการก่อการร้าย เป็นต้น

ความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมไทยและเกาหลีใต้ได้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกันอย่างใกล้ชิด ความร่วมมือทางวัฒนธรรมส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับการแสดงทางวัฒนธรรม การประชุมสัมมนาทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนบุคลากรทางวัฒนธรรม และการเยือนของผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรมกำหนดกรอบการให้ความร่วมมือทางวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ระหว่างไทย - สาธารณรัฐเกาหลี ประกอบด้วย

- (1) การแลกเปลี่ยนการเยือน เพื่อศึกษาดูงานของผู้บริหารงานวัฒนธรรมทั้งระดับสูงและระดับกลาง
- (2) การสร้างและส่งเสริมความสัมพันธ์ระดับประชาชนกับประชาชน
- (3) การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมด้านทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดง ด้านภูมิปัญญาชาวบ้าน การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม
- (4) ความร่วมมือด้านวัฒนธรรม อาทิ วรรณคดี ห้างสมุด หอจดหมายเหตุ โบราณคดี จิตรกรรม ทัศนกรรม และความร่วมมือด้านพิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน
- (5) ความร่วมมือเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยด้านความร่วมมือในการจัดโครงการนิทรรศการด้านศิลป์ ภาพยนตร์ แฟชั่น หรือดนตรี ความร่วมมือในการจัดอบรม สัมมนาปฏิบัติการเชิงวิชาการด้านการบริหารจัดการทางด้านวัฒนธรรม การจัดการพิพิธภัณฑ์ ศิลปะสมัยใหม่ งานออกแบบเชิงพาณิชย์สำหรับเครื่องแต่งกาย อบรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรีร่วมสมัย
- (6) กิจกรรมอื่น ๆ อันมีลักษณะทางวัฒนธรรมในระหว่างการเดินทางเยือนไทยของประธานาธิบดีเกาหลีใต้ ระหว่างวันที่ 9 - 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ผู้นำทั้งสองฝ่ายได้เห็นพ้องส่งเสริมความร่วมมือในการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมระหว่างกัน

บทที่ 3

การเมืองการปกครอง

3.1 การเมืองการปกครอง

สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) ปกครองในระบอบประชาธิปไตย ประมุขของประเทศคือ ประธานาธิบดี ซึ่งได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนให้เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร มีนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา รัฐสภาเป็นองค์กรนิติบัญญัติ และศาลทำหน้าที่ทางตุลาการ ทั้งนี้ เกาหลีใต้มีการแบ่งเขตการปกครองเป็น 9 จังหวัด และ 7 เขตการปกครอง

1) รัฐธรรมนูญ

เกาหลีใต้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรกเมื่อ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2491 และมีการปรับปรุงแก้ไขอีก 9 ครั้ง การแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งล่าสุดมีขึ้นในปี พ.ศ. 2530 เมื่อรัฐบาลประธานาธิบดี ชุน ดู ฮวาน ต้องประสบกับภาวะกีดกันทางการเมืองจากพรรคการเมืองต่าง ๆ ซึ่งเรียกร้องให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรง และในที่สุดประธานาธิบดี ชุน ดู ฮวาน ก็ยินยอมให้มีการลงประชามติ แก้ไขรัฐธรรมนูญให้มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรง โดยอยู่ในตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว (5 ปี) และให้มีการจัดระบบการปกครองท้องถิ่นอิสระเป็นครั้งแรกในรอบ 30 ปี นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญที่ได้รับการแก้ไข ยังได้ยกเลิกอำนาจการยุบสภาของประธานาธิบดี และให้รัฐสภาใช้อำนาจหน้าที่ดูแลและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล รวมทั้งระบุว่ากองทัพต้องวางตัวเป็นกลางทางการเมือง

2) ฝ่ายนิติบัญญัติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติของเกาหลีใต้เป็นรูปแบบสภาเดี่ยว ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 300 คน โดยสมาชิก 2 ใน 3 มาจากการเลือกตั้งโดยตรง ที่เหลือมาจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วน โดยจัดสรรตามสัดส่วนของพรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้ง สมาชิกรัฐสภาแห่งชาติดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี ทั้งนี้ ในจำนวนสมาชิก 300 คน นั้น 246 คนจะมาจากการเลือกตั้งโดยตรง และอีก 54 คน ได้รับการเลือกตั้งจากระบบสัดส่วน (Party list)

รัฐธรรมนูญระบุไว้ว่ารัฐสภาแห่งชาติสามารถถอดถอนนายกรัฐมนตรีและประธานาธิบดีได้ โดยในกรณีการถอดถอนนายกรัฐมนตรี ให้สมาชิกรัฐสภา 1 ใน 3 ของจำนวนทั้งหมดเข้าชื่อเสนอญัตติถอดถอนและสภาต้องลงเสียงข้างมากเพื่อเห็นชอบตามข้อเสนอ สำหรับการถอดถอนประธานาธิบดีกำหนดให้สมาชิกรัฐสภา 2 ใน 3 ของทั้งหมดเข้าชื่อเสนอญัตติถอดถอนและสภาต้องลงเสียงข้างมากเพื่อเห็นชอบตามข้อเสนอ

3) ฝ่ายบริหาร

ประธานาธิบดี เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากผู้มีสิทธิออกเสียง มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี และดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียวเพื่อเป็นการป้องกันการขยายอำนาจ ประธานาธิบดีดำรงตำแหน่งประมุขของรัฐ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นผู้ใช้อำนาจประกาศกฎอัยการศึก และมาตรการจำเป็นในยามฉุกเฉิน นอกจากนี้ประธานาธิบดีสามารถเสนอร่างกฎหมายให้รัฐสภาพิจารณาได้ แต่ประธานาธิบดีไม่มีอำนาจยุบสภา

คณะรัฐมนตรี ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ซึ่งประธานาธิบดีเป็นผู้แต่งตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ช่วยประธานาธิบดีในด้านบริหารประเทศ รวมทั้งมีอำนาจในการพิจารณานโยบายต่าง ๆ ของประเทศ และการเข้าร่วมประชุมรัฐสภา นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารยังประกอบด้วยสภาที่ปรึกษาอาวุโส สภาความมั่นคง

แห่งชาติ สภาที่ปรึกษาการรวมประเทศ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจแห่งชาติ คณะกรรมการวางแผนและงบประมาณ คณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล และสำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ โดยประธานของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดี ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำต่อคณะรัฐบาลด้วย

4) ฝ่ายตุลาการ

ฝ่ายตุลาการประกอบด้วยศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ประธานาธิบดีเป็นผู้แต่งตั้งประธานศาลฎีกาด้วยความเห็นชอบของรัฐสภา การพิจารณาของศาลกำหนดให้เปิดเผยแก่สาธารณชนทั่วไปได้ ยกเว้นในกรณี que เห็นว่า จะเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ หรือเป็นเรื่องที่จะสร้างปัญหาในด้านความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อขวัญของประชาชน คำพิพากษาจำเป็นต้องปิดเป็นความลับนอกจากนี้ ยังมีศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีหน้าที่ในการพิทักษ์รัฐธรรมนูญ โดยให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน และมีอำนาจในการพิจารณาว่ากฎหมายฉบับใดที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญให้ถือเป็นโมฆะ (โดยมีขั้นตอนการดำเนินการเริ่มจากศาลรัฐธรรมนูญได้รับการร้องขอจากศาลชั้นต้นหรือจากกลุ่มบุคคลที่ข้อร้องเรียนได้รับการพิจารณาจากศาลชั้นต้น ให้พิจารณากฎหมายดังกล่าว) อนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญยังเป็นองค์กรที่มีหน้าที่ตัดสินความถูกต้องทางกฎหมายของกระบวนการถอดถอนเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐ ได้แก่ ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี และผู้พิพากษา รวมทั้งมีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองตามข้อเสนอของฝ่ายบริหาร หากพบว่าพรรคการเมืองดังกล่าวดำเนินกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย

5) ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี

“ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี” ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบอบรัฐธรรมนูญเกาหลีสมัยใหม่อันเป็นผลมาจากการเรียกร้องของประชาชนที่ต้องการเห็นประเทศพัฒนาไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์และการเรียกร้องให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในปี พ.ศ. 2530 นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของประเทศที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีการจัดตั้งองค์กรที่ทำหน้าที่ในการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแบบรวมศูนย์ (Centralized constitutional adjudication) นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี พ.ศ. 2491 แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 9 ปี พ.ศ. 2530 มาตรา 111 ได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจพื้นฐานที่สำคัญ 5 ประการ คือ การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงและเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูง การยุบพรรคการเมือง การตัดสินปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างหน่วยงานของรัฐ หรือระหว่างหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง และการวินิจฉัยคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญ

3.2 พัฒนาการของศาลรัฐธรรมนูญ

ระบบการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ (Constitutional adjudication) เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงจารีตประเพณีทางรัฐธรรมนูญ รวมถึงเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจพัฒนาการของแนวคิดรัฐธรรมนูญนิยมในเกาหลีใต้ ทั้งนี้แนวคิดที่ว่ารัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายพื้นฐานของรัฐที่ให้การรับรองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน รวมถึงกำหนดระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับการแบ่งแยกอำนาจ ถือได้ว่าเป็นผลผลิตของรัฐธรรมนูญในโลกสมัยใหม่ สำหรับกรณีของสาธารณรัฐเกาหลี ระบบการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญได้ถูกนำมาปรับใช้นับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐ ฉบับปี พ.ศ. 2491 เป็นต้นมา โดยมีการกำหนดให้ม็องคร์วินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลา กล่าวคือ รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2491 ได้บัญญัติให้มีการปรับใช้รูปแบบคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ (Constitutional Committee) โดยถือเป็นองค์กรวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแบบรวมศูนย์ (Centralized model) ที่เป็นหน่วยงานพิเศษแยกออกจากองค์กรตุลาการ มีอำนาจหน้าที่เฉพาะการวินิจฉัย

ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายเท่านั้น ต่อมารัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมปี พ.ศ. 2503 ได้มีบัญญัติให้การจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ (Constitutional Court) ขึ้นมาทำหน้าที่ดังกล่าวแทนคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ โดยผู้ร่างรัฐธรรมนูญคาดหวังให้เป็นองค์กรอิสระแยกออกจากศาลยุติธรรม และมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายแบบนามธรรม (Abstract review) รวมถึงอำนาจในการตีความรัฐธรรมนูญ การวินิจฉัยปัญหาอำนาจหน้าที่ระหว่างองค์กร การวินิจฉัยคำร้องขอให้ยุบพรรคการเมือง การวินิจฉัยคำร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง และการวินิจฉัยคำร้องเกี่ยวกับการเลือกตั้งประธานาธิบดี แต่ก็ไม่ได้มีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญขึ้นตามรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว เนื่องจากมีการรัฐประหารโดยนายพล พัก ของฮี ภายหลังจากที่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญที่ว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญ (the Constitutional Court Act) ได้เพียงหนึ่งเดือนเท่านั้น

ขณะที่รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมปี พ.ศ. 2505 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่ให้ความสำคัญกับศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ได้บัญญัติให้มีการยกเลิกศาลรัฐธรรมนูญและให้ศาลสูงสุด (the Supreme Court) ทำหน้าที่ในการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย และยกเลิกการวินิจฉัยคำร้องขอให้ยุบพรรคการเมืองและคำร้องเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และยกเลิกการวินิจฉัยปัญหาอำนาจหน้าที่ระหว่างองค์กร ส่วนการวินิจฉัยคำร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงเป็นอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง (Impeachment committee) ต่อมารัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ปี พ.ศ. 2515 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมปี พ.ศ. 2523 ได้บัญญัติให้กลับไปใช้รูปแบบคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ (Constitutional Committee) ทำหน้าที่เป็นองค์กรวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญอีกครั้ง ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่แยกออกจากศาลยุติธรรม โดยมีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ การวินิจฉัยคำร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง และการวินิจฉัยคำร้องขอให้ยุบพรรคการเมือง อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี เนื่องด้วยสภาพการณ์ทางการเมืองของเกาหลีใต้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้องค์กรวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญในรูปแบบต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้น มิได้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร แม้รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมปี พ.ศ. 2515 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมปี พ.ศ. 2523 จะบัญญัติให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่ความเป็นอิสระนั้นกลับเป็นสิ่งที่ถูกบัญญัติไว้ให้เป็นแต่เพียงลายลักษณ์อักษรเท่านั้น เนื่องจากองค์กรดังกล่าวมิได้มีการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายแม้แต่เรื่องเดียว ทั้งนี้ เนื่องมาจากรัฐธรรมนูญบัญญัติให้การวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญจะต้องกระทำผ่านขั้นตอนที่สำคัญ กล่าวคือ องค์กรผู้พิพากษาศาลยุติธรรมของคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาจะต้องมีมติเห็นพ้องกันว่ากฎหมายที่จะใช้บังคับแก่คดีนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ จากนั้นศาลสูงสุดจะต้องเห็นพ้องด้วยและส่งคำร้องเช่นนั้นไปยังคณะกรรมการรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ จะต้องลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง 6 เสียงจากคณะกรรมการ 9 คน ด้วยเหตุนี้จึงเป็นการยากที่จะมีคำร้องจากศาลสูงสุดยื่นต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ แต่กระนั้นแม้ว่าการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรดังกล่าวจะไม่มีประสิทธิภาพเท่าใดนัก เห็นได้จากจำนวนคำวินิจฉัยที่ค่อนข้างน้อย แต่ระบบการควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญก็ไม่เคยถูกลบออกจากรัฐธรรมนูญของประเทศแต่อย่างใด

นอกจากความไร้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญดังกล่าวอีกปัจจัยสำคัญที่เป็นแรงผลักดันให้เกิดการนำเอารูปแบบศาลรัฐธรรมนูญกลับมาบัญญัติไว้เป็นองค์กรวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญอีกครั้ง นั่นคือ การเรียกร้องของประชาชนให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในสมัยประธานาธิบดีชุนดุกวาน ซึ่งกระแสการเรียกร้องของภาคประชาชนดังกล่าวสืบเนื่องมาจากการใช้กำลังของรัฐในการปราบปรามผู้ชุมนุมที่เมืองกวางจู ภายหลังจากที่ประธานาธิบดีชุนดุกวานทำการรัฐประหารเข้ายึดอำนาจส่งผล

ให้รัฐบาลขาดความชอบธรรมและทำให้เกิดการเรียกร้องทั้งจากภาคการเมือง โดยเฉพาะฝ่ายค้านและประชาชน จนนำไปสู่การชุมนุมที่เรียกว่า “ การเคลื่อนไหวเดือนมิถุนาเพื่อพัฒนาไปสู่ประชาธิปไตย ” (the June Democratization Movement) ที่เรียกร้องให้ประธานาธิบดีลาออกจากตำแหน่งและให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรง และเนื่องด้วยแรงกดดันจากการเรียกร้องของภาคประชาชน นายพล โรแทอู ผู้ซึ่งประธานาธิบดีซุนดู ฮวานประกาศว่าจะสนับสนุนให้เป็นตัวแทนพรรคสมครลง แข่งขันการเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งต่อไป ก็ถูกแรงกดดันให้ต้องออกมาประกาศสนับสนุนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเพื่อนำไปสู่การเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรงและการปฏิรูปประเทศเพื่อให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ในหลายประเด็น อาทิ การปล่อยตัวนักโทษทางการเมือง การยุติการใช้อำนาจรัฐที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน การสนับสนุนภาคสื่อสารมวลชน การสร้างหลักประกันทางการศึกษาและการพัฒนาสังคมโดยการให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการให้เสรีภาพแก่พรรคการเมือง เป็นต้น

ในขั้นของการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ถือว่าเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์รัฐธรรมนูญเกาหลี ที่ข้อเสนอเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกิดขึ้นจากการเจรจาต่อรองและร่วมมือกันระหว่างรัฐบาลและพรรคการเมืองฝ่ายค้าน และนอกจากสาระสำคัญของข้อเสนอในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่จะเป็นการนำเอาระบบการเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรงมาใช้แล้ว ยังมีการถกเถียงกันในแง่มุมที่หลากหลายเกี่ยวกับการจัดวางโครงสร้างของระบบการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ในร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่เสนอโดยพรรคการเมืองทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านนั้น มีแนวคิดที่เห็นว่าไม่ควรจัดตั้งศาลเฉพาะแยกออกจากศาลยุติธรรมเพื่อให้มาทำหน้าที่ในการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แต่ควรกำหนดให้ศาลสูงสุดมีอำนาจในการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญดังเช่นที่ผ่านมา โดยแนวคิดดังกล่าวทำให้เกิดเหตุผลทั้งที่มีลักษณะสนับสนุนและคัดค้าน กล่าวคือ ฝ่ายแรกเห็นว่าการจัดตั้งศาลเฉพาะอาจทำให้เกิดปัญหาว่าศาลดังกล่าวอาจกลายเป็น “ผู้แข่งขัน” ในองค์กรฝ่ายตุลาการ ขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า การให้ศาลสูงสุดมีอำนาจในการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ อาจมีแนวโน้มทำให้ศาลสูงสุดถูกดึงเข้าไปในความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งเป็นการทำลายความอิสระขององค์กรตุลาการไปโดยปริยาย

อย่างไรก็ดี แม้ว่าฝ่ายการเมืองจะเห็นพ้องต้องกันในการให้ศาลสูงสุดทำหน้าที่เป็นองค์กรวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แต่ก็ไม่อาจหาข้อยุติได้ว่าจะให้องค์กรใดทำหน้าที่ในการวินิจฉัยคำร้องขอให้ยุบพรรคการเมือง การวินิจฉัยคำร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง และการวินิจฉัยปัญหาอำนาจหน้าที่ระหว่างองค์กรและนอกจากประเด็นดังกล่าวแล้วยังมีประเด็นหรือเกี่ยวกับการนำเอาระบบการวินิจฉัยคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญ (Constitutional complaints) ซึ่งเป็นระบบที่มีต้นแบบมาจากระบบการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีที่ให้สิทธิแก่ประชาชนสามารถยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลมาปรับใช้ในรัฐธรรมนูญด้วย อย่างไรก็ตามในท้ายที่สุด พรรคการเมืองทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านต่างเห็นพ้องกันว่า คำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญไม่ควรถูกพิจารณาวินิจฉัยโดยศาลสูงสุด แต่ควรจัดตั้งศาลเฉพาะที่เป็นอิสระขึ้นมาทำหน้าที่ดังกล่าว ดังนั้นจึงเห็นด้วยกับการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ทำหน้าที่เป็นองค์กรวินิจฉัยคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญ รวมถึงกำหนดให้มีอำนาจในการวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญอื่น ซึ่งรวมถึงการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย โดยกำหนดให้เป็นบทบัญญัติที่แยกออกจากหมวดว่าด้วยศาลยุติธรรม

ภายหลังจากมีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมปี พ.ศ. 2530 ขึ้น ในปี พ.ศ. 2531 ศาลรัฐธรรมนูญได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะองค์กรวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ รวมทั้งยังเป็นผู้พิทักษ์สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน ตลอดจนคุณค่าของรัฐธรรมนูญผ่านการตีความบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญบนพื้นฐานของหลักนิติธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยตลอดระยะเวลาที่สามทศวรรษของการปฏิบัติหน้าที่ ศาลรัฐธรรมนูญได้พยายามลบล้างข้อกังขาของความด้อยประสิทธิภาพของระบบการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญในอดีตที่ผ่านมา โดยในช่วงวาระแรกของการปฏิบัติหน้าที่ ศาลรัฐธรรมนูญได้พัฒนาแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ตามเขตอำนาจที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ อาทิ การพัฒนาระบบการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญเพื่อให้สิทธิแก่ประชาชนในการยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ ถ้าเห็นว่ากฎหมายนั้นจะต้องละเมิดต่อรัฐธรรมนูญ หรือการพัฒนาการวินิจฉัยคดีเพื่อให้ความสำคัญกับสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน รวมถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เหนือจารีตประเพณีดั้งเดิมของสังคม หรือการส่งเสริมให้เกิดการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของหน่วยงานของรัฐ และการได้มาซึ่งอำนาจการปกครองตามวิถีทางในระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น

ศาลรัฐธรรมนูญกับการจัดโครงสร้างองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

4.1 สถานะของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี

ภายหลังที่มีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญขึ้นเป็นองค์กรที่วินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลีได้ให้การรับรองสถานะความเป็นอิสระและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ โดยเป็นบทบัญญัติเฉพาะแยกออกจากบทบัญญัติว่าด้วยองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ องค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายตุลาการ ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและสามารถปฏิบัติหน้าที่ควบคู่ไปกับสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประธานาธิบดี และศาลสูงสุด ในฐานะที่เป็นหนึ่งในองค์กรสูงสุดของประเทศ

1) การเป็นที่พึ่งสุดท้ายสำหรับกรณีพิพาททางรัฐธรรมนูญ

ด้วยการที่ศาลรัฐธรรมนูญมีเขตอำนาจตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ คือ การวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย การวินิจฉัยคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญ การวินิจฉัยปัญหาอำนาจหน้าที่ระหว่างองค์กร การวินิจฉัยคำร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง และการวินิจฉัยคำร้องขอให้ยุบพรรคการเมือง และคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ถือว่าเป็นที่สุดและผูกพันองค์กรของรัฐทุกองค์กร รวมถึงรัฐบาลท้องถิ่น นั่นจึงทำให้สถานะของศาลรัฐธรรมนูญกลายเป็นที่พึ่งสุดท้ายของข้อพิพาททางรัฐธรรมนูญ

2) การเป็นผู้พิทักษ์รัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญมีบทบาทในการพิทักษ์รัฐธรรมนูญผ่านกระบวนการพิจารณาคดี ตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายบัญญัติ และในการพิจารณาวินิจฉัยตามเขตอำนาจ ศาลรัฐธรรมนูญยังใช้อำนาจในการตีความและบังคับใช้รัฐธรรมนูญโดยมีเป้าหมายเพื่อแก้ไขปัญหาข้อพิพาททางรัฐธรรมนูญและคุ้มครองรัฐธรรมนูญจากการถูกละเมิดด้วย

4.2 การเป็นองค์กรคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน

นอกจากจะเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการพิทักษ์รัฐธรรมนูญแล้วศาลรัฐธรรมนูญยังเป็นองค์กรสำคัญในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน โดยในกรณีที่สิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญถูกละเมิดจากการใช้อำนาจของหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการวินิจฉัยว่าใช้อำนาจของหน่วยงานของรัฐดังกล่าวไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญได้ นอกจากนี้ กรณีที่เห็นว่าบทบัญญัติของกฎหมายใดอาจละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ศาลรัฐธรรมนูญก็สามารถวินิจฉัยว่าบทบัญญัติของกฎหมายนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีผลให้บทบัญญัติของกฎหมายนั้นเป็นอันสิ้นผลใช้บังคับ อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

4.3 การเป็นองค์กรควบคุมการใช้อำนาจรัฐ

รัฐธรรมนูญบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการควบคุมการใช้อำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติ กล่าวคือ ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติตรากฎหมายอันมีลักษณะที่เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญอาจวินิจฉัยให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ อันทำให้กฎหมายดังกล่าวสิ้นผลบังคับใช้ได้ นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญยังบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการควบคุมการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารด้วย ฝ่ายการวินิจฉัย

คำร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงทั้งในฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการออกจากตำแหน่งได้ หากเห็นว่าผู้นั้นมีการกระทำที่เป็นการใช้อำนาจรัฐโดยมิชอบ รวมถึงอำนาจในการวินิจฉัยคำร้องขอให้ยุบพรรคการเมือง หากเห็นว่าพรรคการเมืองใดมีการกระทำที่ขัดต่อวิถีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับองค์กรทางการเมือง

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีสถานะเป็นองค์กรที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคู่ไปกับองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ใช้อำนาจอธิปไตยอื่น ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ ตลอดจนการเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ได้ส่งผลให้เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารกลายเป็นประเด็นทางกฎหมายที่มีความสำคัญ

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งถือว่าเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัตินั้น ก่อนอื่นจะต้องทำความเข้าใจเสียก่อนว่า ทั้งศาลรัฐธรรมนูญและสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ต่างก็มีหน้าที่ในการบังคับใช้รัฐธรรมนูญเช่นเดียวกัน แต่กระนั้นรัฐธรรมนูญบัญญัติให้ทั้งสององค์กรมีหน้าที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีบทบาทสำคัญในการออกแบบอนาคตของประเทศผ่านกระบวนการตรากฎหมาย ซึ่งถือว่าเป็นการตัดสินใจทางการเมือง ภายใต้ขอบเขตที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ ขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญมีบทบาทในการจำกัดขอบเขตการใช้อำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติ โดยการพิจารณาว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติใช้อำนาจได้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดหรือไม่ ด้วยเหตุนี้ ตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย ศาลรัฐธรรมนูญจึงต้องเคารพการใช้อำนาจของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในฐานะที่เป็นองค์กรที่มีอำนาจในการตรากฎหมาย แต่ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติใช้อำนาจเกินขอบเขตที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด ย่อมเป็นหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะต้องเข้าไปตรวจสอบการใช้อำนาจของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติเองก็ย่อมที่จะต้องเคารพการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในฐานะที่เป็นผู้พิทักษ์รัฐธรรมนูญเช่นกัน เนื่องจากมีข้อที่พึงพิจารณาเกี่ยวกับการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญว่า กรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญใช้อำนาจในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญจนเป็นผลให้เกิดการจำกัดขอบเขตการใช้อำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติจนเกินพอดี ก็อาจส่งผลกระทบต่อระบบการตรวจสอบและถ่วงดุลตามหลักการแบ่งแยกอำนาจได้ หากพิจารณาอำนาจหน้าที่ที่สำคัญของศาลรัฐธรรมนูญตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและรัฐบัญญัติว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญที่อาจเกี่ยวข้อกับการใช้อำนาจของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จะเห็นว่าเป็นการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญและการวินิจฉัยคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญ โดยรัฐบัญญัติว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา 41 บัญญัติเกี่ยวกับระบบการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแบบรูปธรรม กล่าวคือ ศาลรัฐธรรมนูญจะมีอำนาจในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายจากคำร้องที่ยื่นมาโดยศาลยุติธรรม ขณะที่มาตรา 68 (2) บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสามารถตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายได้อีกวิธีหนึ่ง คือการให้สิทธิแก่คู่ความในคดีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลยุติธรรม สามารถยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย หากศาลยุติธรรมปฏิเสธที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ วิธีการดังกล่าวให้สิทธิแก่ผู้ร้องในการยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ในรูปแบบของคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญ เท่ากับว่าอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทั้งจากการยื่นคำร้องจากศาลยุติธรรมหรือจากการยื่นคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญ ต่างก็เป็นการขอให้วินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายที่ตราขึ้นโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติทั้งสิ้น

สำหรับหลักการที่นำมาใช้ในการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายที่ตราขึ้นโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญยึดหลักการเคารพต่ออำนาจในการตรากฎหมายซึ่งโดยจารีตแล้วเป็นของฝ่ายนิติบัญญัติ ส่วนเกณฑ์ที่ศาลรัฐธรรมนูญนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาวินิจฉัยมีเพียงอย่างเดียว นั่นคือ รัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ในการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ อยู่ภายใต้ขอบเขตที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ โดยศาลรัฐธรรมนูญจะไม่ตีความรัฐธรรมนูญหรือให้เหตุผลเกินไปกว่าขอบเขตที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ ส่วนวิธีการ ในการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่แสดงให้เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญเคารพต่ออำนาจในการตรากฎหมายเป็นของฝ่ายนิติบัญญัตินั้น แสดงให้เห็นจากสิ่งที่เรียกว่า “คำวินิจฉัยแบบปรับเปลี่ยนได้” (Modified decisions) โดยในกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายสามารถตีความได้ในหลายลักษณะหรืออีกนัยหนึ่งคือ บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวอาจตีความได้ว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญก็จะเลือกที่จะไม่วินิจฉัยให้กฎหมายนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญอันเป็นผลให้กฎหมายดังกล่าวสิ้นผลใช้บังคับ แต่จะเลือกที่จะวินิจฉัยว่ากฎหมายดังกล่าวว่าจะขัดหรืออาจจะชอบด้วยรัฐธรรมนูญภายใต้เงื่อนไขบางประการ จึงเป็นที่มาของรูปแบบคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่แบ่งออกเป็น “ชอบด้วยรัฐธรรมนูญอย่างมีเงื่อนไข” (Conditional constitutionality) ทั้งนี้ หลักการดังกล่าวตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดประชาธิปไตยและหลักการแบ่งแยกอำนาจที่ต้องการให้องค์กรตุลาการเคารพต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นโดยองค์กร นิติบัญญัติเท่าที่จะทำได้ นอกจากนี้ยังมีรูปแบบการวินิจฉัย บทบัญญัติของกฎหมายที่แสดงให้เห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญนั้นเคารพต่ออำนาจในการตรากฎหมายว่าเป็นของฝ่ายนิติบัญญัติ กล่าวคือ ในกรณีกฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญและศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่ายังมีวิธีการในกระบวนการนิติบัญญัติที่จะสามารถแก้ไขกฎหมายดังกล่าวให้ชอบด้วยรัฐธรรมนูญได้ศาลรัฐธรรมนูญก็จะวินิจฉัยว่ากฎหมายนั้น “ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ” (Nonconformity to the Constitution) แทนที่จะวินิจฉัยว่ากฎหมายดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งหมดนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่าแม้ศาลรัฐธรรมนูญจะมีอำนาจในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายผ่านหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ก็ตาม แต่ศาลรัฐธรรมนูญก็ยังยึดหลักการเคารพต่ออำนาจในการตรากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ

นอกจากความสัมพันธ์ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับฝ่ายนิติบัญญัติแล้ว องค์กรในฝ่ายบริหารที่มีความสัมพันธ์กับศาลรัฐธรรมนูญในระบบการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกัน อาทิ ในฐานะที่ฝ่ายบริหารเป็นผู้ร่างกฎหมาย หรือในฐานะหน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐซึ่งเป็นผู้ถูกร้องในกระบวนการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญ หรือในฐานะที่เป็นคู่กรณีในการยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยกรณีปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างองค์กร โดยในกรณีของการวินิจฉัยเสียความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย อาจกล่าวได้ว่ากฎหมายส่วนใหญ่ที่ตราขึ้นโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แท้จริงแล้วเป็นกฎหมายที่ยกร่างและนำเสนอโดยฝ่ายบริหาร ดังนั้น แม้ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยว่า กฎหมายขัดต่อรัฐธรรมนูญจนเป็นเหตุให้ฝ่ายนิติบัญญัติจะต้องแก้ไขกฎหมายดังกล่าวหน้าที่ในการเสนอร่างแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ย่อมเป็นของฝ่ายบริหาร นอกจากนี้ในกระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของฝ่ายบริหารที่เป็นผู้ยกร่างและเสนอกฎหมายดังกล่าวต่อ สภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกับกระทรวงยุติธรรม (Ministry of Justice) ในฐานะอัยการ ย่อมต้องมีส่วนในการชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ความเข้าใจและการตีความรัฐธรรมนูญของฝ่ายบริหารย่อมมีผลสำคัญต่อการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญ

นอกจากความสัมพันธ์ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับฝ่ายบริหารจะเกี่ยวข้องกับการพิจารณาวินิจฉัยคดีตามอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญกับฝ่ายบริหารยังมีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันตามหลักการ

แบ่งแยกอำนาจ หลักการจำกัดอำนาจในการออกกฎ (Rule -making powers) และการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญ ตัวอย่างเช่น อำนาจฉุกเฉินของประธานาธิบดีโดยหลักแล้วควรเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินของประเทศ แต่ในความเป็นจริงแล้วกลับถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการรักษาไว้ซึ่งอำนาจของประธานาธิบดีและส่งผลให้เกิดการใช้อำนาจของรัฐที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยเอาไว้ในคำวินิจฉัยที่ 93 Hun – Ma 186, February 26 , 1996 ซึ่งเป็นกรณีที่ประธานาธิบดีคิมของซัมได้ออกคำสั่งในสถานการณ์ฉุกเฉินเกี่ยวกับการใช้ชื่อจริงในการทำธุรกรรมทางการเงินและการคุ้มครองความลับ (Emergency Order Concerning Real Name Financial Transactions and Protection of Secrecy) ที่กำหนดให้การทำธุรกรรมทางการเงินจะต้องกระทำโดยอาศัยตัวตนจริงของผู้ทำธุรกรรมเท่านั้น และข้อมูลการทำธุรกรรมจะต้องถูกรักษาไว้เป็นความลับ โดยมีเป้าหมายเพื่อจะปฏิรูปการเงินของประเทศ โดยศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า การออกคำสั่งดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อ หลักการประชาธิปไตยแบบตัวแทนและหลักการแบ่งแยกอำนาจ เนื่องจากการใช้อำนาจของประธานาธิบดีในสถานการณ์ฉุกเฉินควรกระทำได้ก็ต่อเมื่อประเทศ อยู่ภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉินที่แท้จริงที่ไม่สามารถแก้ไขได้โดยอาศัยอำนาจของรัฐตามปกติเท่านั้น อย่างไรก็ตาม คำสั่งดังกล่าวได้ถูกยกเลิกโดยรัฐบัญญัติว่าด้วยการใช้ ชื่อจริงในการทำธุรกรรมทางการเงินและการรักษาความลับ (Act on Real Name Financial Transactions and Guarantee of Secrecy) ในปี พ.ศ. 2540

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญ มาตรา 75 ที่ให้อำนาจแก่ประธานาธิบดีในการตรากฎหมายของฝ่ายบริหารในเรื่องที่อยู่ภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนด และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องในการรักษาการให้เป็นไปตามกฎหมาย จะเห็นว่ามีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญมักจะต้องพิจารณาอยู่เสมอ นั่นคือ การออกกฎหมายดังกล่าวเป็นเรื่องที่อยู่ภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ (with the scope specifically defined) ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยเอาไว้ในคำวินิจฉัยที่ 2002 Hun - Ba 82 , July 24 , 2003 และยึดถือแนวการตีความดังกล่าวจนถึงปัจจุบันว่า เรื่องที่อยู่ภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนดที่จะสามารถนำมาเป็นเหตุในการตรากฎหมายของฝ่ายบริหารจะต้องเป็นเรื่องที่ถูกกำหนดไว้อย่างเฉพาะเจาะจงในกฎหมายทั้งในแง่ของขอบเขต วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย เพื่อให้สามารถที่จะคาดหมายได้ว่าเรื่องดังกล่าวจะนำมากำหนดเป็นกฎหมายของฝ่ายบริหารและจะเป็นไปในทิศทางใด

แม้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับฝ่ายบริหารจะแสดงให้เห็นผ่านกระบวนการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญที่ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญที่เกิดขึ้นจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ แต่ก็หาใช่ว่าการกระทำของหน่วยงานของรัฐทุกอย่างจะสามารถเป็นวัตถุประสงค์ในการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญได้ ทั้งนี้ เนื่องจากเงื่อนไขในการยื่นคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ผู้ร้องจะต้องใช้สิทธิเยียวยาตามช่องทางที่กฎหมายกำหนดไว้เสียก่อน โดยในกรณีที่ผู้ร้องยังมีได้ใช้สิทธิยื่นคำร้องทุกข์ทางปกครอง (Administrative litigation) ศาลรัฐธรรมนูญก็ไม่อาจรับคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญที่เป็นการโต้แย้งการกระทำทางปกครองดังกล่าวได้ แต่ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญอาจรับคำร้องที่ยังไม่ผ่านการใช้สิทธิเยียวยาตามช่องทางอื่นได้ หากกรณีดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้ร้องไม่มีโอกาสที่จะได้รับการเยียวยาผ่านคำร้องทุกข์ทางปกครอง หรือช่องทางเยียวยาอื่นที่กฎหมายกำหนด

ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับฝ่ายบริหารนั้น ศาลรัฐธรรมนูญมีศักยภาพที่จะทำหน้าที่เป็นผู้พิทักษ์รัฐธรรมนูญ แต่ในขณะเดียวกันศาลรัฐธรรมนูญก็กลายเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังของรัฐบาลเพื่อให้ได้มาซึ่งนโยบายที่เอื้อประโยชน์กับรัฐบาล หรือเป็นเครื่องมือที่รัฐบาลใช้ในการยุติปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกับองค์กรอื่นของรัฐ ศาลรัฐธรรมนูญจึงถูกจัดวางอยู่ในสถานะของการเป็นผู้ตัดสินที่คอยควบคุมให้เกิดความสมดุล

ทางอำนาจและความอยู่รอดของอำนาจรัฐ อย่างไรก็ตาม การเป็นผู้พิทักษ์รัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญแสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ของการเป็นองค์กรที่เป็นอิสระที่ทำหน้าที่คุ้มครองความอ่อนแอของรัฐธรรมนูญผ่านการวินิจฉัยที่มีผลผูกพันกับองค์กรต่าง ๆ ของรัฐ ขณะเดียวกัน การปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญในบางครั้งก็แสดงให้เห็นถึงการเป็นกระบอกเสียง (Mouthpiece) ให้กับรัฐบาล อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรที่ขาดความเป็นอิสระจากอำนาจรัฐเช่นกัน

4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับศาลยุติธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี มาตรา 101 (1) ได้บัญญัติให้ “อำนาจตุลาการเป็นของศาลซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษา” และ (2) ยังได้บัญญัติให้ ศาลประกอบด้วยศาลสูงสุด (the Supreme Court) ซึ่งถือว่าเป็นศาลสูงสุดแห่งรัฐ และศาลอื่นที่มีลำดับชั้นศาลเป็นการเฉพาะ ในขณะเดียวกันมาตรา 111 ได้บัญญัติเขตอำนาจพิเศษ (Special jurisdiction) ให้เป็นของศาลรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม แม้รัฐธรรมนูญจะบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญและศาลยุติธรรมมีเขตอำนาจที่แตกต่างกัน แต่ทั้งสองศาลต่างก็มีหน้าที่ในการพิทักษ์รัฐธรรมนูญ รวมถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนภายใต้เขตอำนาจที่รัฐธรรมนูญกำหนด นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่นำไปสู่การพิจารณาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับศาลยุติธรรมว่าควรมีลักษณะเป็นอย่างไรด้วย เนื่องจากว่ารัฐธรรมนูญมิได้มีบทบัญญัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ขององค์กรดังกล่าว

แต่หากพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จะเห็นว่า มาตรา 107 (1) ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม หากศาลเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้ศาลส่งคำร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำวินิจฉัย และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ก็ให้ศาลนั้นพิพากษาให้สอดคล้องกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุนี้ ศาลสูงสุดจึงไม่สามารถมีคำพิพากษาได้ หากเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม ในการตีความบทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อใช้บังคับแก่คดี ศาลยุติธรรมสามารถกระทำได้ตราบเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแล้ว บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นย่อมเป็นอันสิ้นผลใช้บังคับ และศาลยุติธรรมไม่สามารถนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับแก่คดีนั้นได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา 47 ของรัฐบัญญัติว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญขณะที่ศาลสูงสุดได้อธิบายเงื่อนไขที่จำเป็นในการยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่ากฎหมายที่ศาลยุติธรรมจะใช้บังคับแก่คดีมีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ จะต้องประกอบด้วยเงื่อนไข 3 ประการ คือ

- (1) จะต้องเป็นคดีที่เกิดขึ้นในศาลก่อน
- (2) กฎหมายที่เห็นว่ามีความชอบด้วยรัฐธรรมนูญจะต้องเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับแก่คดีดังกล่าว
- (3) ปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายดังกล่าวจะต้องส่งผลกระทบต่อพิพากษาคัดสินคดี

สำหรับผลของการวินิจฉัยเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายที่จะใช้บังคับแก่คดีหากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญ กฎหมายดังกล่าวย่อมไม่มีผลใช้บังคับนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัย และหากกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายที่มีสภาพบังคับเป็นโทษ (Penalties) กฎหมายนั้นย่อมไม่มีสภาพบังคับที่เป็นโทษย้อนหลัง และกรณีศาลปฏิเสธที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายที่จะใช้บังคับแก่คดี คู่กรณีในคดีนั้นสามารถยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญผ่านระบบการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญได้

ระบบการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญ (Constitutional complaint system) ถือเป็นกลไกที่สำคัญในการคุ้มครองปัจเจกบุคคลกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานอันเนื่องมาจากการใช้หรืองดเว้นการใช้อำนาจของหน่วยงานรัฐ ทั้งนี้ ระบบคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญจึงเป็นระบบที่อาจซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกับระบบการพิจารณาคำร้องทุกข์ทางปกครอง (The System of administrative litigation) ตามรัฐบัญญัติว่าด้วยคำร้องทุกข์ทางปกครองบางประการได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของ หน่วยงานทางปกครอง (The Administrative Litigation Act) ซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับช่องทางเยียวยาให้แก่ประชาชนกรณีที่มีสิทธิหรือประโยชน์บางประการได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของหน่วยงานทางปกครองหรือเนื่องมาจากการใช้หรืองดเว้นการใช้อำนาจของหน่วยงานของรัฐ อนึ่ง รัฐบัญญัติว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา 68 (1) บัญญัติว่า ในกรณีที่กฎหมายอื่นได้บัญญัติช่องทางการเยียวยาเอาไว้ ผู้ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพ ไม่สามารถยื่นคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ หากยังมีได้ใช้สิทธิเยียวยาตามช่องทางดังกล่าว และเมื่อพิจารณามาตรา 68 (1) จะเห็นว่า คำพิพากษาของศาลยุติธรรมไม่สามารถนำมาเป็นวัตถุประสงค์ในการยื่นคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญได้ และศาลรัฐธรรมนูญก็ไม่มีอำนาจที่จะวินิจฉัยคำพิพากษาของศาลยุติธรรมผ่านกระบวนการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญได้ อย่างไรก็ตาม กรณีที่ศาลยุติธรรมบังคับใช้กฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้วว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ และเป็นผลให้คำพิพากษาของศาลยุติธรรมดังกล่าวกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน คำพิพากษาดังกล่าวย่อมเป็นวัตถุประสงค์ในการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญได้ กรณีดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญอาจพิจารณาวินิจฉัยคำพิพากษาของศาลยุติธรรมได้

ขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยกฎหมายที่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ถูกนำมาใช้บังคับในกระบวนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม ตามมาตรา 107 (2) ของรัฐธรรมนูญ หรือพิจารณาวินิจฉัยกฎหมายที่ละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนผ่านกระบวนการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญก็ตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา 107 (2) ได้บัญญัติให้การวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือความชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายบริหาร กฎหรือมาตรการทางปกครองที่ถูกนำมาบังคับใช้ในกระบวนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมเป็นอำนาจของศาลสูงสุดที่จะพิจารณาวินิจฉัยว่ารัฐกำหนดของฝ่ายบริหาร กฎหรือมาตรการทางปกครองดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือมีปัญหาความชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งหากศาลสูงสุดวินิจฉัยว่ากฎหมายของฝ่ายบริหารดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญก็จะมีผลเป็นการเฉพาะในคดีนั้นเท่านั้น โดยมีได้มีผลทำให้กฎหมายดังกล่าวสิ้นผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปแต่อย่างไร

อย่างไรก็ดี กรณีที่กฎหมายของฝ่ายบริหารละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและเป็นเหตุแห่งการยื่นคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญนั้น ศาลรัฐธรรมนูญในคำวินิจฉัยที่ 89 Hun - Ma 178 , October 15 , 1990 กรณีการวินิจฉัยรัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับใช้ระเบียบในการรับรองนายทะเบียนศาลยุติธรรม (The Enforcement Rules of the Certified Judicial Scriveners Act) มีความเห็นว่า แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา 107 (2) จะกำหนดให้ศาลสูงสุดมีอำนาจในการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายของฝ่ายบริหาร อย่างไรก็ตาม การวินิจฉัยดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้แต่เฉพาะกรณีที่กฎหมายที่จะใช้บังคับแก่การพิจารณาในคดีนั้นเท่านั้น นอกจากนี้กฎหมายดังกล่าวยังไม่สามารถเป็นเหตุในการยื่นคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ แม้ว่าสิทธิและเสรีภาพจะถูกละเมิดโดยกฎหมายของฝ่ายบริหารดังกล่าวก็ตาม อย่างไรก็ตาม อำนาจของรัฐที่เป็นวัตถุประสงค์ตามมาตรา 68 (1) ของรัฐบัญญัติว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญ หมายความว่าถึงอำนาจของรัฐทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ ดังนั้น กฎหมายที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติ กฎหมายหรือ

ระเบียบที่บังคับใช้โดยฝ่ายบริหาร หรือกฎที่กำหนดขึ้นโดยฝ่ายตุลาการที่อาจส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน แม้จะยังไม่เกิดผลในทางปฏิบัติก็ถือว่าเป็นวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญได้ ดังนั้น การยื่นคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้วินิจฉัยว่ากฎหมายของฝ่ายบริหารละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพหรือไม่ จึงสามารถกระทำได้นี้เนื่องจากไม่มีองค์กรใดที่ประชาชนจะสามารถยื่นคำร้องให้วินิจฉัยได้ด้วยเหตุข้างต้น ทั้งนี้ บัญญัติให้ศาลสูงสุดเป็นศาลที่มีลำดับชั้นสูงที่สุดในฝ่ายตุลาการ ขณะที่ มาตรา 107 (2) บัญญัติให้ศาลสูงสุดและศาลยุติธรรมทั้งปวงมีอำนาจในการวินิจฉัย ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎและข้อบังคับของฝ่ายบริหาร ดังนั้น ศาลสูงสุดจึงเห็นว่า กรณีจึงเป็นความจำเป็นที่การโต้แย้งกฎและข้อบังคับของฝ่ายบริหาร ที่จะละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจะต้องกระทำการยื่นคำร้องทุกข์ทางปกครอง เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขเกี่ยวกับช่องทางการเยียวยาความเสียหาย

นอกเหนือจากประเด็นดังกล่าวข้างต้นแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญและศาลสูงสุดยังสะท้อนให้เห็นจากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่มีลักษณะ “ชอบด้วยรัฐธรรมนูญอย่างมีเงื่อนไข” (Conditional constitutionality) และ “ขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างมีเงื่อนไข” (Conditional unconstitutionality) ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญถือว่าเป็นประเภทหนึ่งของคำวินิจฉัยเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย ขณะที่ศาลยุติธรรมเห็นว่าการแบ่งประเภทของคำวินิจฉัยดังกล่าวเป็นเพียง “รูปแบบการตีความทางกฎหมาย” เท่านั้น สอดคล้องกับที่ Lee Dong - Heub อดีตตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับศาลยุติธรรมค่อนข้างตึงเครียด โดยเฉพาะเมื่อเกิดกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างมีเงื่อนไข ซึ่งคำวินิจฉัยลักษณะดังกล่าวมักไม่ได้ส่งผลให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายสิ้นผลใช้บังคับ ขณะที่ศาลยุติธรรมก็มีความเห็นโต้แย้งว่า คำวินิจฉัยลักษณะดังกล่าวเช่นกัน

ความสัมพันธ์ที่ตึงเครียดดังกล่าว แสดงให้เห็นจากตัวอย่างข้อเท็จจริงที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ 4 Hun Ba 40 et al, November 30 , 1995 ว่า มาตรา 23 (4) ของรัฐบัญญัติว่าด้วยภาษีเงินได้ (Income Tax Act) ขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างมีเงื่อนไข (conditionally unconstitutional) ซึ่งต่อมาศาลสูงสุดในคำพิพากษาที่ 9SNu11405, April 9, 1996 ได้นำกฎหมายดังกล่าวไปใช้ในการพิพากษาคดี โดยให้เหตุผลว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นในมุมมองของศาลรัฐธรรมนูญว่ากฎหมายดังกล่าวควรได้รับการตีความอย่างไรเท่านั้น อีกทั้งอำนาจในการตีความและการบังคับใช้กฎหมายแก่คดีเป็นอำนาจเฉพาะของศาลสูงสุด ดังนั้น การตีความของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวจึงไม่มีผลผูกพันต่อศาลยุติธรรม ศาลจึงปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญในคำวินิจฉัยที่ 96 Hun - Ma172 ได้ให้เหตุผลว่าคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดต่อรัฐธรรมนูญ อาจกระทำได้ในหลายรูปแบบ เช่น ขัดต่อรัฐธรรมนูญ (Unqualified unconstitutionality) ชอบด้วยรัฐธรรมนูญอย่างมีข้อจำกัด (Limited constitutionality) ขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างมีข้อจำกัด (Limited unconstitutionality) และไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ (Nonconformity of the Constitution) ซึ่งไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ตามต่างก็มีผลผูกพันเป็นการทั่วไปทั้งสิ้น และการที่ศาลจะวินิจฉัยเป็นไปในทิศทางใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความตีความตัวบทบัญญัติความหมาย รวมทั้งเจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมายนั้นด้วย โดยในท้ายที่สุดแล้ว ศาลก็จะวินิจฉัยบนพื้นฐานของการตีความภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนด การที่ศาลสูงสุดบังคับใช้กฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้วว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างมีเงื่อนไข ถือเป็นภาระละเมิดต่อผลผูกพันของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้นเมื่อศาลสูงสุดปฏิเสธที่จะผูกพันตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ว่ากฎหมายดังกล่าวขัดรัฐธรรมนูญอย่างมีเงื่อนไข และดำเนินการพิพากษาคดีนั้นโดยบังคับใช้กฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าขัดรัฐธรรมนูญอันส่งผลให้

สิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนถูกละเมิด คำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นการโต้แย้งคำพิพากษาของศาลสูงสุดดังกล่าวจึงเป็นกรณีกเว้นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณา ด้วยเหตุนี้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญที่โต้แย้งคำพิพากษาดังกล่าว ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญให้เหตุผลเพิ่มเติมว่า หากศาลยุติธรรมมิได้ผูกพันกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่วินิจฉัยเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายแล้ว นั้นหมายความว่า ศาลยุติธรรมมีอำนาจอย่างอิสระในการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญเสียเอง ซึ่งถือว่าเป็นการขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญเป็นอำนาจโดยเฉพาะของศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น หากคำพิพากษาของศาลยุติธรรมที่มีลักษณะละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนด้วยการที่ศาลปฏิเสธที่จะผูกพันตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่เห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลยุติธรรมจะใช้บังคับแก่คดีนั้นขัดรัฐธรรมนูญแล้วศาลรัฐธรรมนูญก็มีหน้าที่ที่จะต้องพิจารณาคำพิพากษานั้น “เพื่อรักษาไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญอันถือว่าเป็นกฎหมายสูงสุดแห่งรัฐ” ด้วยเหตุนี้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยให้คำพิพากษาของศาลสูงสุดดังกล่าวเป็นโมฆะ

ภายหลังจากที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยดังกล่าว ได้ส่งผลให้เกิดข้อวิพากษ์วิจารณ์ทั้งที่เป็นเชิงบวกและเชิงลบ โดยในด้านหนึ่งเห็นว่าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการรักษาไว้ซึ่งหลักการพื้นฐานของรัฐธรรมนูญและผลผูกพันของคำวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งถือว่าเป็นการปกป้องระบบการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ การให้ศาลรัฐธรรมนูญสามารถพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของคำพิพากษายังก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในระบบกฎหมายรวมทั้งเป็นการคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญด้วย ขณะที่อีกด้านหนึ่งเห็นว่าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว ถือว่าขัดต่อหลักลำดับชั้นศาลของศาลสูงสุด รวมถึงความเป็นอิสระขององค์กรตุลาการ ดังนั้น คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่เป็นการยกเลิกคำพิพากษาของศาลยุติธรรมถือว่าเป็นการกระทำที่เกินกว่าเขตอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด

ศาลรัฐธรรมนูญและศาลยุติธรรมเป็นองค์กรที่ถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญให้แตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยเฉพาะการมีเขตอำนาจที่แตกต่างกัน ซึ่งหากพิจารณาในเชิงแนวคิดจะเห็นว่า ทั้งสองศาลต่างก็เป็นองค์กรสูงสุดตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกัน แต่หากพิจารณาในทางปฏิบัติจะพบว่า แต่ละศาลต่างก็พยายามใช้อำนาจเพื่อให้องค์กรของตนมีสถานะที่เหนือกว่า อย่างไรก็ตาม ในแง่ของอำนาจในการตีความรัฐธรรมนูญนั้น ศาลรัฐธรรมนูญสามารถที่จะตีความรัฐธรรมนูญ ซึ่งส่งผลต่อการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม หรือในอีกแง่หนึ่งคือศาลรัฐธรรมนูญสามารถกำหนดผลของคำพิพากษาล่วงหน้าได้ หากการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมนั้นเกี่ยวข้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ความสัมพันธ์ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับศาลยุติธรรมธรรมแสดงให้เห็นถึงการแข่งขันกันของแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของศาล และความเป็นอิสระของการใช้อำนาจตุลาการ กล่าวคือ ศาลรัฐธรรมนูญมองว่า ตนเป็นส่วนหนึ่งของระเบียบรัฐธรรมนูญสมัยใหม่ (The New Constitutional Order) ในขณะที่ศาลสูงสุดเห็นว่าตนถือเป็นผู้สืบทอดจารีตประเพณีดั้งเดิมของระบบกฎหมายเกาหลี ที่ต้องการรักษาไว้ซึ่งความเป็นอิสระขององค์กรตุลาการภายใต้เงื่อนไขการปกครองของรัฐบาลเผด็จการ ด้วยเหตุนี้ ศาลสูงสุดจึงพยายามที่จะป้องกันตนเองจากองค์กรอื่นที่มีแนวโน้มที่จะใช้อำนาจแทรกแซงเขตอำนาจของศาลสูงสุดโดยเฉพาะในความเป็นองค์กรสูงสุดของฝ่ายตุลาการ

4.6 อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ

1) การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

รัฐธรรมนูญ มาตรา 111 (1) ข้อ 1 ประกอบมาตรา 41 ของรัฐธรรมนูญว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายตามคำร้องที่ส่งมาโดยศาลยุติธรรม โดยในระหว่างการพิจารณาของศาลยุติธรรม หากศาลเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ ศาลจะใช้บังคับแก่คดีอาจมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรมอาจส่งคำร้องมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้วินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายนี้ ถือว่าเป็น “การตรวจสอบแบบรูปธรรม” (Concrete review) ทั้งนี้ อำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ถือเป็นอำนาจหน้าที่หลักขององค์กรวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ โดยมีเป้าหมายเพื่อคุ้มครองกลไก การตรวจสอบและถ่วงดุล (Checks – and - balances) และในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดต่อรัฐธรรมนูญ ถือว่าเป็นการตรวจสอบการใช้อำนาจนิติบัญญัติเพื่อคุ้มครองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ สำหรับเงื่อนไขในการยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีประเด็นว่าบทบัญญัติของกฎหมายที่ศาลยุติธรรมจะใช้บังคับแก่คดีมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งศาลยุติธรรมอาจเห็นเอง (Ex officio) หรือคู่ความในคดีเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ สำหรับบทบัญญัติที่สามารถยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ได้แก่ บทบัญญัติของกฎหมายที่ตราขึ้นโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กฎหมายในสถานการณ์ฉุกเฉินที่ออกโดยอำนาจของประธานาธิบดี (Emergency Presidential orders) สนธิสัญญา (Treaties) และกฎหมายระหว่างประเทศที่ได้รับการยอมรับเป็นการทั่วไป (Universally accepted international laws) และในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรมจะต้องรอการพิพากษาไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ แต่หากศาลยุติธรรมเห็นว่าคดีดังกล่าวจะต้องได้รับการพิจารณาโดยเร่งด่วน อาจดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีได้โดยที่ยังไม่มีการพิพากษา ส่วนการยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายสามารถกระทำได้โดยศาลยุติธรรม แต่จะต้องส่งคำร้องดังกล่าวผ่านมาทางศาลสูงสุด โดยคำร้องดังกล่าวจะต้องประกอบด้วย รายละเอียดของคดีและคู่ความในคดี บทบัญญัติแห่งกฎหมายในส่วนที่เห็นว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อการพิจารณา อย่างไรก็ตาม มีประเด็นที่น่าสนใจว่า การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายดังกล่าว อาจกระทำได้เฉพาะกรณีที่ศาลยุติธรรมยื่นคำร้องมายังศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งทำให้ดูเหมือนกับว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะใช้อำนาจหน้าที่ดังกล่าว โดยพึ่งพิงอยู่กับการพิจารณาของศาลยุติธรรม ซึ่งบางครั้งก็เกิดกรณีที่ศาลยุติธรรมไม่ส่งคำร้องดังกล่าวมายังศาลรัฐธรรมนูญ ทำให้ศาลรัฐธรรมนูญมิอาจใช้อำนาจตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายได้ เพื่อป้องกันปัญหาในทางปฏิบัติดังกล่าว รัฐบัญญัติว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา 68 (2) จึงได้บัญญัติให้ในกรณีที่ศาลยุติธรรมไม่ส่งคำร้องมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้พิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย คู่กรณีอาจยื่นคำร้องดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ผ่านการยื่นคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญ (Constitutional complaint) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลยุติธรรมจะใช้บังคับแก่นั้นมีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ ทั้งนี้ คู่กรณีที่จะยื่นคำร้องดังกล่าวจะต้องจัดทำเป็นคำร้องที่จะต้องมีรายละเอียดเช่นเดียวกับกับคำร้องที่ศาลยุติธรรมจะยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาว่ากฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ นั้นศาลรัฐธรรมนูญอาจพิจารณาวินิจฉัยให้กฎหมายดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ (Unconstitutional) หรือชอบด้วยรัฐธรรมนูญ (Constitutional) หรือมีคำวินิจฉัยว่ากฎหมายดังกล่าวไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ (Constitutional nonconformity) ขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างมี

เงื่อนไข (Conditional unconstitutionality) และชอบด้วยรัฐธรรมนูญอย่างมีเงื่อนไข (Conditional constitutionality) อย่างไรก็ตามหากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญอาจส่งผลให้ กฎหมายทั้งฉบับขัดต่อรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญอาจวินิจฉัยให้กฎหมายทั้งฉบับขัดต่อรัฐธรรมนูญอันเป็นการทำให้กฎหมายดังกล่าวสิ้นผลใช้บังคับทั้งฉบับ นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว จะต้องส่งคำวินิจฉัยอย่างเป็นทางการให้แก่ศาลที่ส่งคำร้องมาให้ศาลรัฐธรรมนูญ ภายใน 14 วันนับจากวันที่ศาลมีคำวินิจฉัย ทั้งนี้ คำวินิจฉัยว่ากฎหมายขัดต่อรัฐธรรมนูญมีผลผูกพันต่อศาลยุติธรรม หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อย่างไรก็ดี หากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับโทษทางอาญา บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นย่อมสิ้นผลใช้บังคับเป็นการย้อนหลัง(Retroactively) แม้ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจะเคยมีคำวินิจฉัยว่าชอบด้วยรัฐธรรมนูญมาก่อนก็ตามก็ให้ถือว่า กฎหมายนั้นสิ้นผลใช้บังคับย้อนหลังไปนับจากวันที่ศาลเคยวินิจฉัยว่ากฎหมายนั้นชอบด้วยรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ อาจมีการร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่ได้ หากในคดีนั้นศาลได้ตัดสินโดยบังคับใช้กฎหมายที่มีโทษทางอาญาที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ

2) การวินิจฉัยคำร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงออกจากตำแหน่ง

อำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยคำร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงออกจากตำแหน่ง ถือเป็นวิธีการหนึ่งในการพิทักษ์รัฐธรรมนูญในระบบการปกครองแบบประธานาธิบดีและควบคุมให้ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงทั้งหลายจะต้องรับผิดชอบต่อ “การกระทำ” ที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ โดยในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง อันได้แก่ ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาแห่งรัฐ รัฐมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้พิพากษา กรรมการการเลือกตั้ง ประธานหรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมาย กระทำการใดที่เป็นการละเมิดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่นที่บัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้นั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา 65 (1) บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ อาจมีมติให้ถอดถอนผู้นั้นออกจากตำแหน่ง โดยประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะต้องส่งคำร้องดังกล่าวให้กับประธานกรรมาธิการองค์รณิติบัญญัติและองค์กรตุลาการของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (the Legislation and Judiciary Committee) ในฐานะผู้แทนผู้ถูกถอดถอน เพื่อให้ส่งคำร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา วินิจฉัยถอดถอนผู้นั้นออกจากตำแหน่ง และในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ บุคคลผู้ที่ถูกยื่นถอดถอนออกจากตำแหน่งจะต้องหยุดการปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

สำหรับการวินิจฉัยคำร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงออกจากตำแหน่งนั้น เป็นผลมาจากการที่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาหรือกระบวนการทางวินัยไม่สามารถตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับการที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองสถานะและวาระการดำรงตำแหน่งของผู้นั้นไว้เป็นการเฉพาะ กระบวนการถอดถอนออกจากตำแหน่งจึงเป็นมาตรการที่ถูกออกแบบมาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว และเพื่อกำกับให้ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงจะต้องรับผิดชอบต่อการกระทำที่เป็นการละเมิดรัฐธรรมนูญและบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย

กระบวนการพิจารณาคำร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงจะกระทำโดยวิธีการไต่สวน ซึ่งหากคู่กรณีไม่มาศาลในวันไต่สวน ศาลอาจพิจารณากำหนดวันนัดไต่สวนใหม่ แต่หากคู่กรณียังคงไม่มาศาลตามกำหนดวันนัดไต่สวนใหม่ ก็ให้กระบวนการไต่สวนกระทำลบลหลังคู่กรณีฝ่ายที่ไม่มาศาล และในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยรับรองคำร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงออกจากตำแหน่งตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญโดยมิตตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน 6 เสียงขึ้นไปจะมีคำวินิจฉัยให้บุคคลผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้

คำวินิจฉัยถอดถอนผู้นั้นออกจากตำแหน่งไม่เป็นเหตุให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากความรับผิดชอบทางแพ่งและทางอาญานอกจากนี้ บุคคลดังกล่าวยังห้ามดำรงตำแหน่งใด ๆ ภายในระยะเวลา 5 ปี นับจากวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยด้วย

3) การวินิจฉัยคำร้องขอให้ยุบพรรคการเมือง

พรรคการเมือง ถือว่ามีความสำคัญต่อวิถีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเนื่องจากพรรคการเมืองเป็นองค์กรที่มีบทบาทในการรวบรวมเจตจำนงทางการเมืองของประชาชน อย่างไรก็ตาม อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัยคำร้องขอให้ยุบพรรคการเมืองถือเป็นเครื่องมือในการรักษาไว้ซึ่งหลักการเสรีประชาธิปไตยตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุนี้ การยุบพรรคการเมืองที่มีลักษณะการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวจึงสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิด “ประชาธิปไตยที่ปกป้องตนเองได้” (Militant democracy) โดยให้ศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่ปกป้องรัฐธรรมนูญจากการกระทำของพรรคการเมืองที่ขัดต่อหลักการพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย รวมถึงการให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ในการปกป้องพรรคการเมืองจากคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายบริหารด้วย

รัฐธรรมนูญ มาตรา 8 (4) บัญญัติว่า กรณีที่วัตถุประสงค์หรือการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองขัดต่อวิถีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ฝ่ายบริหารโดยความเห็นของคณะรัฐมนตรี สามารถยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ สำหรับการยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมือง รายละเอียดของคำร้องจะต้องประกอบด้วยรายละเอียดของการกระทำของพรรคการเมืองที่แสดงให้เห็นว่ามีวัตถุประสงค์หรือการกระทำที่ขัดต่อหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และเมื่อคำร้องดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญแล้ว ประธานศาลรัฐธรรมนูญจะต้องแจ้งข้อเท็จจริงดังกล่าวไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาติและคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อทราบ รวมถึงส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวให้พรรคการเมืองผู้ถูกร้องทราบด้วย

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวน 6 เสียงขึ้นไปมีคำวินิจฉัยเห็นควรให้ยุบพรรคการเมืองตามคำร้อง ให้พรรคการเมืองนั้นถูกยุบโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญส่งคำวินิจฉัยดังกล่าวไปให้ฝ่ายบริหาร รวมถึงสำเนาคำวินิจฉัยดังกล่าวส่งให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติและคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วย อนึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่บังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองตามรัฐบัญญัติว่าด้วยพรรคการเมือง (Political Party Act) โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องลบรายชื่อพรรคการเมืองดังกล่าวออกจากทะเบียนพรรคการเมือง และประกาศให้สาธารณะทราบ รวมถึงทรัพย์สินของพรรคการเมืองที่ถูกยุบให้ตกเป็นของแผ่นดิน นอกจากนี้ห้ามจัดตั้งพรรคการเมืองที่มีหลักการหรือวัตถุประสงค์ในลักษณะเดียวกันกับพรรคการเมืองที่ถูกยุบ หรือเป็นพรรคการเมืองตัวแทน หรือใช้ชื่อเช่นเดียวกันกับพรรคการเมืองที่ถูกยุบ อย่างไรก็ตาม มีประเด็นที่พึงพิจารณาว่า กระบวนการในการยุบพรรคการเมืองนั้นจะแยกอำนาจในการยื่นคำร้องให้เป็นของฝ่ายบริหาร ในขณะที่อำนาจในการตัดสินขั้นสุดท้ายว่าจะพรรคการเมืองควรถูกยุบ หรือไม่ให้เป็นของศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ดังที่กล่าวมาแล้วว่า พรรคการเมืองถือว่ามีบทบาทสำคัญในระบอบประชาธิปไตย ดังนั้น การมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองก็ไม่ควรดำเนินการภายใต้กระบวนการปกติเช่นเดียวกับการยุบองค์กรอื่นๆ

4) การวินิจฉัยปัญหาความขัดแย้งระหว่างขององค์กร

เมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานส่วนกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ปัญหาดังกล่าวไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่ออันตรายต่อหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Checks and balances) ระหว่างหน่วยงานเท่านั้น หากแต่ยังส่งผลต่อ

ความสำคัญของอำนาจหน้าที่ของแต่ละองค์กรด้วย นอกจากนี้ ปัญหาดังกล่าวยังอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ด้วยเหตุนี้ รัฐธรรมนูญจึงได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการวินิจฉัยปัญหาความขัดแย้งระหว่างองค์กร ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ในการพิทักษ์รัฐธรรมนูญ

สำหรับปัญหาความขัดแย้งระหว่างอำนาจหน้าที่ขององค์กร อาจแบ่งได้เป็น

(1) ความขัดแย้งระหว่างองค์กรของรัฐที่เป็นหน่วยงานส่วนกลางด้วยกันเอง อันได้แก่ สภา นิติบัญญัติแห่งชาติ ฝ่ายบริหาร ศาลยุติธรรมและคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(2) ความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันได้แก่ เขตปกครองแบบพิเศษ (Special Metropolitan City) เขตปกครอง (Metropolitan city) หรือจังหวัด (Province) หรือเมือง (City) และเคาน์ตี (County)

(3) ความขัดแย้งระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

แม้ว่ารัฐบัญญัติว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา 62 (1) จะบัญญัติให้หน่วยงานส่วนกลาง คือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ฝ่ายบริหารศาลยุติธรรม และคณะกรรมการการเลือกตั้ง สามารถยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ แต่ศาลรัฐธรรมนูญในคำวินิจฉัยที่ 96 Hun - Ra 2 , July 16 , 1997 ได้วางหลักการให้ขยายขอบเขตของผู้มีสิทธิยื่นคำร้องให้ครอบคลุมถึงสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นรายบุคคลและประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำหรับการยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความขัดแย้งระหว่างองค์กร รัฐบัญญัติว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญบัญญัติว่าจะกระทำได้อีกต่อเมื่อเกิดข้อเท็จจริงว่า การกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการฝ่าฝืนหรือขัดแย้ง หรือเห็นได้อย่างชัดเจนว่าเป็นอันตรายต่ออำนาจหน้าที่ของผู้ร้องตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือตามกฎหมายอื่น โดยคำร้องที่หน่วยงานผู้ร้องจะส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาจะต้องประกอบด้วยรายละเอียดของการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานผู้ถูกร้อง เหตุผลที่ผู้ร้องยื่นคำร้องและรายละเอียดอื่นๆ ที่สำคัญ ทั้งนี้ การยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยจะต้องยื่นภายใน 60 วันนับแต่วันที่รู้ถึงเหตุดังกล่าวและภายใน 180 วันนับแต่วันที่เกิดเหตุดังกล่าว

สำหรับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญว่าหน่วยงานคู่กรณีมีอำนาจหน้าที่หรือกระทำการหรืองดเว้นการกระทำการภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่หรือไม่นั้น โดยเสียงข้างมากอาจวินิจฉัยให้การกระทำของหน่วยงานผู้ถูกร้องอันเป็นเหตุแห่งการยื่นคำร้องเป็นโมฆะ และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยดังกล่าวแล้ว ผู้ถูกร้องจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ คำวินิจฉัยยังมีผลผูกพันองค์กรของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกองค์กร อย่างไรก็ตาม ผลของคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวย่อมไม่กระทบต่อการดำเนินการขององค์กรนั้นที่ได้กระทำไปแล้วก่อนที่ศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในภายหลัง

5) การวินิจฉัยคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญ (Constitutional complaints)

เป็นระบบที่มีต้นแบบมาจากระบบการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีที่ให้สิทธิแก่ประชาชนสามารถยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลมาปรับใช้ในรัฐธรรมนูญด้วย อย่างไรก็ตามในท้ายที่สุด พรรคการเมืองทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านต่างเห็นพ้องกันว่า คำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญไม่ควรถูกพิจารณาวินิจฉัยโดยศาลสูงสุด แต่ควรจัดตั้งศาลเฉพาะที่เป็นอิสระขึ้นมาทำหน้าที่ดังกล่าว ดังนั้นจึงเห็นด้วยกับการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ทำหน้าที่เป็นองค์กรวินิจฉัยคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญ รวมถึงกำหนดให้มีอำนาจในการวินิจฉัยคดี

รัฐธรรมนูญอื่น ซึ่งรวมถึงการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย โดยกำหนดให้เป็นบทบัญญัติที่แยกออกจากหมวดว่าด้วยศาลยุติธรรม

ภายหลังจากมีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมปี พ.ศ. 2530 ขึ้น ในปี พ.ศ. 2531 ศาลรัฐธรรมนูญได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะองค์กรวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ รวมทั้งยังเป็น ผู้พิทักษ์สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน ตลอดจนคุณค่าของรัฐธรรมนูญผ่านการตีความบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญบนพื้นฐานของหลักนิติธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยตลอดระยะเวลาที่สามทศวรรษของการปฏิบัติ หน้าที่ ศาลรัฐธรรมนูญได้พยายามลบล้างข้อกังขาของความด้อยประสิทธิภาพของระบบการตรวจสอบความชอบ ด้วยรัฐธรรมนูญในอดีตที่ผ่านมา โดยในช่วงวาระแรกของการปฏิบัติหน้าที่ ศาลรัฐธรรมนูญได้พัฒนาแนวทางการ ปฏิบัติหน้าที่ตามเขตอำนาจที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ อาทิ การพัฒนาระบบการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญเพื่อให้สิทธิแก่ ประชาชนในการยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ ถ้าเห็นว่ากฎหมายนั้นจะต้องละเมิดต่อรัฐธรรมนูญ หรือการ พัฒนาการวินิจฉัยคดีเพื่อให้ความสำคัญกับสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน รวมถึงศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์เหนือจารีตประเพณีดั้งเดิมของสังคม หรือการส่งเสริมให้เกิดการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของ หน่วยงานของรัฐ และการได้มาซึ่งอำนาจการปกครองตามวิถีทางในระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น

4.7 การศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี

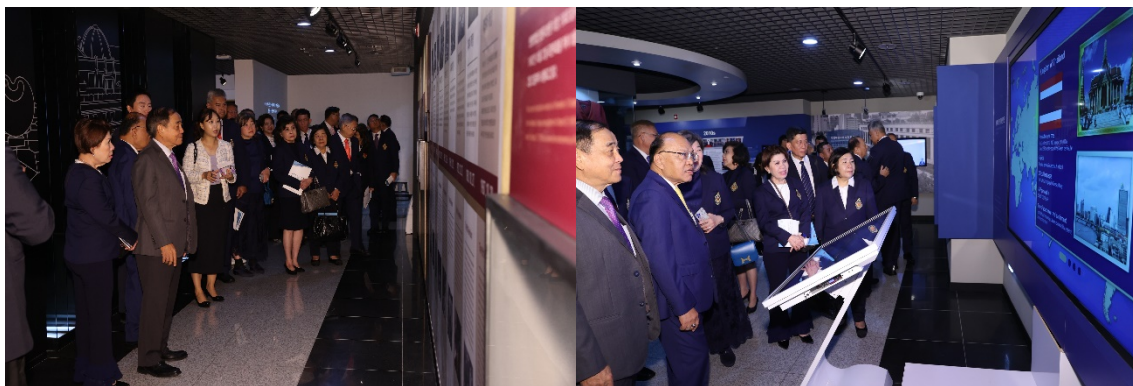
เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2566 Mr. YOO Namseok ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี Ms. Lee Eunae ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี Mr. Lee Youngjin ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแห่ง สาธารณรัฐเกาหลี และ Mr. Kim Jung – Won รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้เกียรติต้อนรับ นายวรวิทย์ กังคศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนายสุทธิรักษ์ ทรงศิริวิไล รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาดูงานและรับฟัง บรรยายสรุปเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจ กระบวนการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี และระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ บรรยายโดย Mr. Kim Jung – Won รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแห่ง สาธารณรัฐเกาหลี และ Ms. Cho Kyung Sun ตุลาการผู้แถลงคดีอาวุโส ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐ เกาหลี



ภาพที่ 1 คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี โดย Mr. YOO Namseok ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี Ms. Lee Eunae ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี และคณะให้เกียรติต้อนรับ



ภาพที่ 2 คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาดูงานและรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจ กระบวนการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี และระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ บรรยายโดย Mr. Kim Jung – Won รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี และ Ms. Cho Kyung Sun ตุลาการผู้แถลงคดีอาวุโส ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี



ภาพที่ 3 คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาดูงานและรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจ กระบวนการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี และระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี



ภาพที่ 4 คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ร่วมถ่ายภาพกับ Mr. Kim Jung – Won รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี และ Ms. Cho Kyung Sun ตุลาการผู้แถลงคดีอาวุโส ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี

4.8 การศึกษาดูงาน ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล

วันที่ 29 สิงหาคม 2566 นายวิษุ เวชชาชีวะ เอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล ให้เกียรติต้อนรับนายวรวิทย์ กังศศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนายสุทธิรักษ์ ทรงศิริไล รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 พร้อมฟังบรรยายสรุปหัวข้อ "ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี" ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล



ภาพที่ 5 คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาดูงาน ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล โดย นายวิษุ เวชชาชีวะ เอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล และคณะให้เกียรติต้อนรับ และคณะให้เกียรติต้อนรับ



ภาพที่ 6 คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาดูงาน ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล พร้อมฟังบรรยายสรุปหัวข้อ "ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี" ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล



ภาพที่ 7 นายวรวิทย์ กังศศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนายสุทธิรักษ์ ทรงศิริไล รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ร่วมถ่ายภาพกับนายวิชชุ เวชชาชีวะ เอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล

บทที่ 5

บทสรุปจากการศึกษาดูงาน

การศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลีและสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซลในครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ได้เข้าใจถึงกระบวนการหน้าที่และอำนาจ กระบวนการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี และระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลีให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ รวมถึงสิทธิมนุษยชนของประชาชน เพื่อปกป้องและเป็นหลักประกันให้กับสิทธิขั้นพื้นฐานที่สุดของมนุษย์ คือ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยนัยยะนี้ สิทธิเสรีภาพจึงเป็นฐานสำหรับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หากประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองหรือการแสดงออกอื่น ๆ ย่อมแสดงว่า บุคคลนั้นมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งเรื่องเหล่านี้จะแสดงออกผ่านทางคำนิยามในสังคมว่า สังคมนั้นมีการยอมรับสิทธิเสรีภาพดังกล่าวมาน้อยเพียงใด ซึ่งเมื่อกระแสประชาธิปไตยและการยอมรับในสิทธิเสรีภาพมีมากขึ้น ทำให้เกิดเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม (Multicultural society) การยอมรับในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นจึงเป็นเรื่องสำคัญ ส่งผลให้ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลีต้องมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและผลักดันให้เกิดสังคมที่มีหลักประกันในสิทธิเสรีภาพและความเท่าเทียมกัน โดยการผสมผสานหรือทำให้สมดุลซึ่งคุณค่าแห่งสิทธิเสรีภาพที่อาจมีการปะทะหรือขัดแย้งกัน นอกจากนั้นแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลียังมีบทบาทหลักในการปกป้องและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนจากการใช้อำนาจของรัฐ กล่าวคือ ปึงเจกซนสามารถมีคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญถึงการกระทำอันไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยได้ (constitutional complaint) อันเป็นกลไกที่จะมีบทบาทสำคัญในการประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน และแม้ว่าจะมีคำวินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว หากในอนาคต บริบทของสังคมเปลี่ยนแปลงไป และมีการกระทำอื่นใดที่เป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนอีก

เอกสารอ้างอิง

1. Ebrey, Patricia Buckley; Walthall, Anne; Palais, James B. (2006). East Asia: A Cultural, Social, and Political History. Houghton Mifflin. p. 123. ISBN 978-0-618-13384-0.
2. Han, JeongHun, Ramon Pacheco Pardo, and Youngho Cho (eds), The Oxford Handbook of South Korean Politics, Oxford Handbooks (2023; online edn, Oxford Academic, 8 Dec. 2021), <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780192894045.001.0001>.
3. "Kim, Marie Seong-Hak. "Travails of Judges: Courts and Constitutional Authoritarianism in South Korea." The American Journal of Comparative Law, vol. 63, no. 3, 2015, pp. 612-614, 641.
4. Mason, David A. "Gyeongju, Korea's treasure house". Korean Culture and Information Service (KOCIS). Archived from the original on October 3, 2016. Retrieved September 27, 2023.
5. Yi, Ki-baek (1984). A New History of Korea. Harvard University Press. p. 47. ISBN 978-0-674-61576-2. Retrieved September 27, 2023.